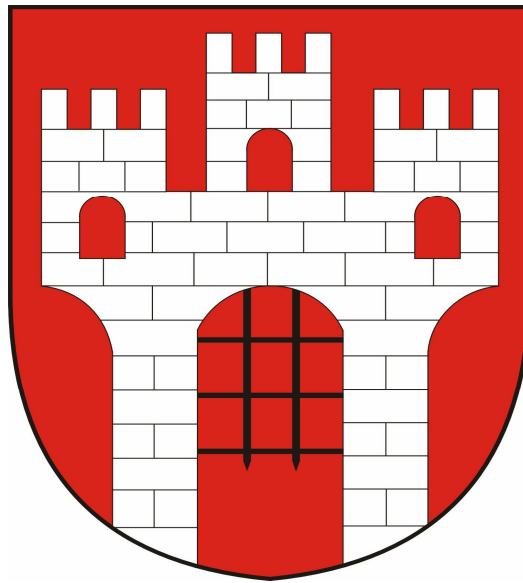

Strategia Rozwoju Gminy Widawa na lata 2007 - 2015

Poznań, grudzień 2007r.

dokument opracowała firma:

ECD Europejskie Centrum Doradcze, Dariusz Klityński

Biuro Poznań

ul. Stefana Batorego 82a/4
60-687 Poznań
tel.: (061) 821 74 02
fax. (061) 642 15 06

Oddział Szczecin

ul. Bohaterów Warszawy 34/35
70-340 Szczecin
tel.: (091) 886 00 05
ew. mobil.: 0 501 017 281

e-mail: biuro@ecd.az.pl
www.ecd.az.pl

SPIS TREŚCI

1.	Istota planowania strategicznego	3
2.	Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy Widawa	4
2.1.	Położenie i warunki demograficzne	4
2.2.	Infrastruktura społeczna	11
2.3.	Podmioty gospodarcze i rolnictwo	39
2.4.	Infrastruktura techniczna	47
3.	Analiza SWOT	52
3.1.	Założenia metodologiczne	52
3.2.	Analiza poszczególnych obszarów życia społeczno- gospodarczego	55
3.2.1.	Finanse gminy.....	55
3.2.2.	Infrastruktura i ochrona środowiska	56
3.2.3.	Rozwój gospodarczy	57
3.2.4.	Sfera społeczna	58
4.	Misja i cele strategiczne gminy Widawa	58
4.1.	Hierarchiczny układ Strategii	58
4.2.	Wizja i misja Gminy Widawa.....	60
4.3.	Cele strategiczne gminy Widawa.....	60
4.4.	Struktura logiczna Strategii Gminy Widawa na lata 2008-2015	78
5.	Realizacja i monitoring celów szczegółowych Strategii	81
6.	Wdrażanie i monitorowanie Strategii	96
6.1.	Wdrażanie Strategii	96
6.2.	Monitoring i ewaluacja Strategii	96
6.3.	Promocja programu strategicznego gminy	98

1. Istota planowania strategicznego

Planowanie jest pierwszym i podstawowym etapem zarządzania. W gminie planowanie strategiczne jest procesem, w którym samorząd świadomie przewiduje i kontroluje zmiany sytuacji na danym obszarze, pozostając podmiotem działań podejmowanych w celu rozwoju lokalnej społeczności. Jest to umiejętność reagowania na zmiany otoczenia, a nawet ich wyprzedzanie. W procesie tym, gminę należy postrzegać z jednej strony jako zamkniętą całość z uwzględnieniem jej specyfiki i posiadanych zasobów, z drugiej zaś jako część systemu globalnego. Otoczenie terytorialne i makroekonomiczne ma bowiem stały wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy. Wypracowany w drodze konsensusu społecznego i zaakceptowany przez społeczność lokalną dokument zawierający Strategię Rozwoju Gminy Widawa na lata 2007 - 2015 danej jednostki jest wyznacznikiem działań dla wszystkich podmiotów zlokalizowanych lub obejmujących swym zasięgiem opisany obszar. Strategia jest ostatecznie funkcją władzy. Wykonania jej nie można powierzyć nikomu, nie można równocześnie zdjąć z siebie odpowiedzialności za jej skutki (lub ich brak). Nie można również nie mieć jasno określonego planu, brak go lub źle sporządzony, bowiem plan spowoduje, że najlepiej wykonywane funkcje zarządzania - organizowanie, dobór personelu i środków, zarządzanie i kontrolowanie - nie doprowadzą do osiągnięcia pożądaných celów.

Planowanie strategiczne jest ważnym narzędziem służącym zbliżeniu mieszkańców, środowisk oraz władz gminnych w celu stworzenia partnerskich inicjatyw mających za zadanie wykreowanie zrównoważonego rozwoju gminy. Dokument określający najważniejsze założenia rozwoju jednostki umożliwia samorządowi gminnemu jak najefektywniejsze wykorzystanie posiadanych środków finansowych, które z uwagi na ograniczenia budżetowe często nie wystarczają na realizację wszystkich zadań. Stanowi również podstawę do ubiegania się o środki z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych.

Należy sobie również zdawać sprawę z istniejącej konieczności ciągłego udoskonalania powstałego programu strategicznego. Strategia nie jest bowiem dokumentem zarządzania operacyjnego, który tak jak budżet gminy, musi być wykonany. Jest to plan zamierzeń pokazujący kierunki rozwoju gminy. Jego wykonanie zależy od wielu instytucji i zewnętrznych czynników. Pokazuje on jednak faktyczny stan zasobów gminy w roku 2007 i stanowi początek nowego, wieloletniego procesu rozwoju. Wyznaczone projekty realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki zewnętrzne, ale zawsze powinny być zbieżne z misją gminy, określającą główny kierunek w jakim ma podążać społeczność lokalna na wybranej ścieżce rozwoju.

Z powyższych powodów także ważne jest, by w opracowywaniu Strategii brała udział możliwie najbardziej reprezentatywna i ciesząca się największym autorytetem i poważaniem grupa przedstawicieli całej gminy. Pozyskanie do procesu planowania strategicznego nie tylko osób bezpośrednio zarządzających gminą, ale włączenie w ten proces szerokiej reprezentacji społeczeństwa, gwarantuje jeżeli nie współdziałanie wszystkich, to w każdym razie wysoki poziom akceptacji dla głównych kierunków, które wytyczy w ten sposób wypracowana Strategia. Ta forma planowania zyskuje sobie coraz większą popularność zarówno zagranicą, jak i w naszym kraju. Pozwala ona lepiej zrozumieć różne stanowiska i interesy oraz wskazuje potrzebę osiągania kompromisu w dochodzeniu do założonych celów. Proces taki daje też okazję wyłonienia rzeczywistych liderów życia społeczno-gospodarczego - osób, którym będzie zależało na realizacji konkretnych zadań prorozwojowych.

2. Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy Widawa

2.1. Położenie i warunki demograficzne

Gmina Widawa leży w południowo – zachodniej części woj. łódzkiego w powiecie łaskim. Gmina Widawa jest jedną z 177 gmin województwa łódzkiego, graniczy z gminami: Sędziejowice, Zapolice, Burzenin, Konopnica i Rusiec. Gminę Widawa zamieszkuje 8156 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2006). Obszar Gminy Widawa wynosi 178,33 km². Na terenie gminy znajduje się 41 sołectw i 48 miejscowości.

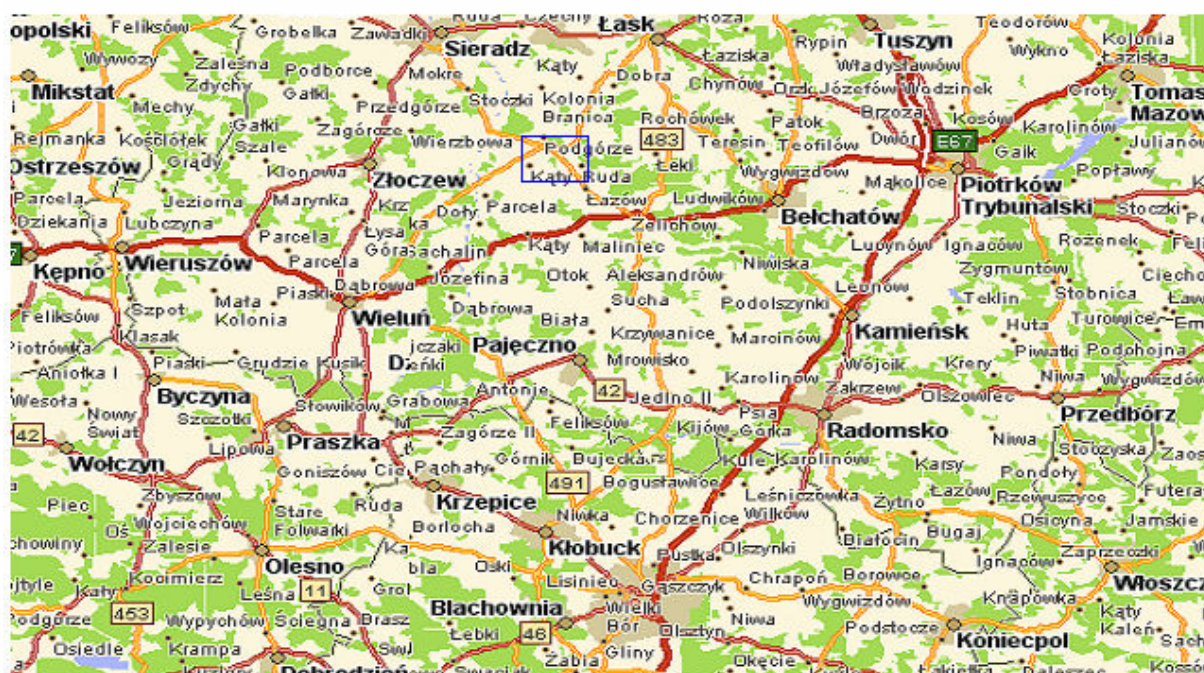
Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie: Nr 481 Łódź-Wieluń, Nr 480 Sieradz - Szczerców, drogi powiatowe w kierunku Zduńskiej Woli i Działoszyna, a także drogi powiatowe relacji Rogóźno – Jastrząb, Rogóźno – Patoki, Chociw – Chrzastawa, Chociw Zawady – Zborów – Kąty, Zabłocie -Wrońsko, Ochle – Kamyk -Konopnica. Połączenia te mają ogromne znaczenie dla atrakcyjności gospodarczej gminy. Środkową część gminy przecina linia kolejowa Gdynia – Katowice ze stacją kolejową w Chociwku Łaskim.

Duża część gminy, tj. 54,7 % ogólnej powierzchni znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Wschodnia część obszaru gminy znajduje się w strefie chronionego krajobrazu „Chrzastawsko – Widawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”. Gmina Widawa ma charakter rolniczy, użytki rolne zajmują ok. 63 %, lasy i grunty leśne stanowią 8,23 % ogólnej powierzchni. Dobrze rozwiniętym przemysłem jest przemysł rolno – spożywczy, głównie przetwórstwo mięsa. Do znaczących zakładów produkcyjnych na terenie Gminy Widawa zaliczyć należy: Zakład Płynów Infuzyjnych w miejscowości Chociw, Zakład Produkcji Tektury i Opakowań

w miejscowości Rogóźno. Większość zakładów w Gminie Widawa stanowią zakłady małe zatrudniające niewiele (1 – 20 osób). Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć osadniczą. Głównymi ośrodkami systemu osadniczego są miejscowości: Widawa, Chociw i Rogóźno jako największe i najlepiej wyposażone w usługi.

Przez gminę przepływają rzeki Warta, Widawka, Chrzastawka, Nieciecz.

Poniżej pokazano położenie miejscowości Widawa w powiecie łaskim:

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://mapa.szukacz.pl>

Gminę Widawa zamieszkuje 8.156 osób (stan w dniu 31.12.2006 r.), w tym 2.183 kobiet, w wieku 19 – 60 lat tj. 26,77 %. Średnia gęstość zaludnienia jest stosunkowo niska i wynosi 45,74 osób na 1 km² i jest ona znacznie mniejsza od średniej gęstości zaludnienia w powiecie łaskim 84 osoby/km² i od średniej gęstości zaludnienia w województwie łódzkim 146 osób/km². Liczba mieszkańców poszczególnych wsi wchodzących w skład gminy jest zróżnicowana i jedynie wieś Widawę można uznać jako dużą, podczas gdy pozostałe to małe i średnie miejscowości.

Liczba mieszkańców Gminy Widawa według faktycznego miejsca zamieszkania na dzień 31 grudnia 2006 roku wynosiła 8.156 osób. Zmiany liczebności lokalnej społeczności w ostatnich 5 latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Liczba mieszkańców	Lata				
	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Dzieci w wieku przedszkolnym (0-5)</i>	496	548	514	479	467
<i>Dzieci w wieku szkolnym (6-12)</i>	790	684	642	608	578
<i>Młodzież (13-18)</i>	698	699	688	698	710
<i>Kobiety (19 – 60)</i>	2185	2178	2171	2185	2183
<i>Mężczyźni (19 – 65)</i>	2602	2609	2634	2623	2606
<i>Kobiety w wieku emerytalnym (60 +)</i>	1131	1120	1129	1111	1101
<i>Mężczyźni w wieku emerytalnym (65 +)</i>	535	525	520	511	511
ogółem	8437	8363	8298	8215	8156

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widawa

Jak wynika z zestawienia liczba mieszkańców gminy w badanym okresie dość znacznie zmalała – o 281 osób, tj. 3,33 %.

Widać wyraźną tendencję spadku ilości osób w poszczególnych latach. Największy spadek zanotowano w grupie dzieci najmłodszych – w wieku szkolnym (6 – 12) z 790 w roku 2002 do 578 w roku 2006. Jest to spadek w wysokości 212 osób. Ta sytuacja spowodowana była powszechnym, zauważalnym niemalże wszędzie zjawiskiem przesuwania wieku zakładania rodziny przez młodych ludzi a także przemieszczania się rodzin w celu poszukiwania pracy także za granice kraju. Ponadto zauważalny jest trend spadku kobiet w wieku poprodukcyjnym z 1131 osób w roku 2002 do 1101 w roku obecnym. Spadek wyniósł 30 osób. Prawdopodobieństwem spadku w tej kategorii jest brak chęci zatrudniania kobiet i mężczyzn w tej kategorii wiekowej.

W tabeli widać także systematyczny spadek ogólnej liczby ludności gminy w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Ludność zamieszkała w gminie wykazuje jednak równowagę płci, chociaż analiza zróżnicowania w poszczególnych grupach wiekowych wykazuje pewną deformację. Uwidacznia się niedobór kobiet w grupach wieku produkcyjnego i w wieku rozrodczym. Przewaga kobiet następuje dopiero po 50 roku życia. Niedobór kobiet w grupach wieku produkcyjnego ma więc negatywne skutki dla reprodukcji ludności i dla ekonomicznego rozwoju gminy. Następstwem tego stanu są m.in. zmniejszające się: udział i liczba dzieci w wieku przedszkolnym i szkoły podstawowej oraz spadek ilości zawieranych małżeństw.

Stan opisany wyżej ma znaczący wpływ na zmniejszenie przyrostu naturalnego.

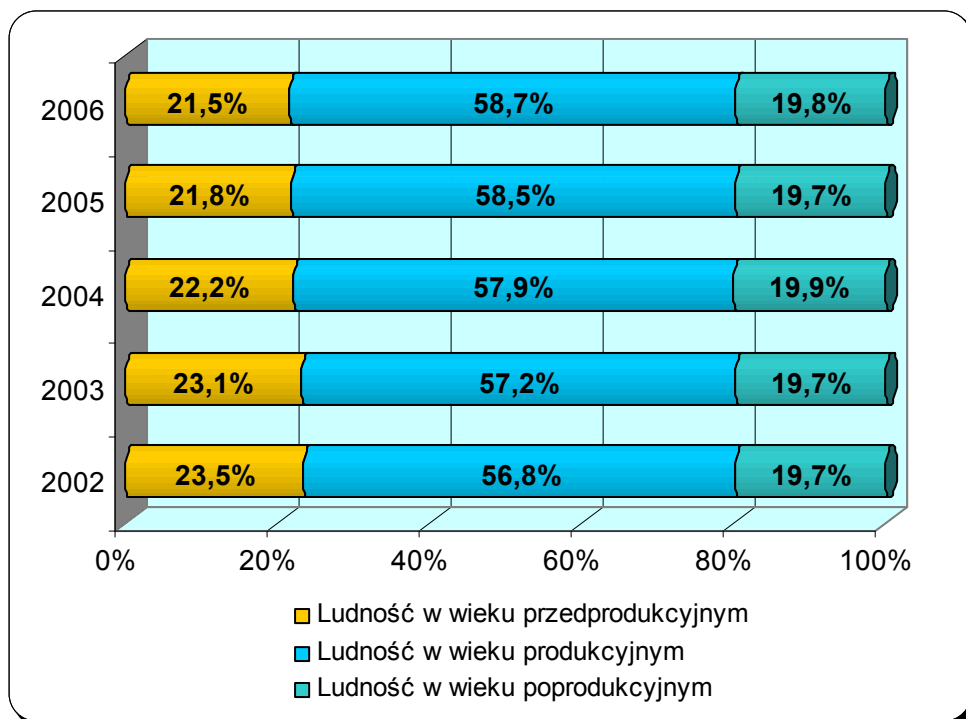
Charakterystycznym również zjawiskiem dla gminy są migracje. W ostatnich latach widać nieznaczny odpływ ludności z obszaru gminy. Ujemne saldo migracji spowodowane jest przede wszystkim poszukiwaniem pracy przez młodych mieszkańców, której nie mogą znaleźć jej na terenie

gminy bądź w gminach ościennych. W ostatnim dziesięcioleciu nie zarejestrowano migracji zagranicznych. Poniższa tabela wskazuje podział ludności w omawianych grupach wiekowych na przestrzeni lat 2002 – 2006.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wg płci						
	J. m.	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem						
ogółem	osoba	8 437	8 363	8 298	8 215	8 156
mężczyźni	osoba	4 678	4 636	4 619	4 557	4 551
kobiety	osoba	3 759	3 727	3 679	3 658	3 605
w wieku przedprodukcyjnym						
ogółem	osoba	1 984	1 931	1 844	1 785	1 755
mężczyźni	osoba	945	907	856	823	844
kobiety	osoba	1 039	1 024	988	962	911
w wieku produkcyjnym						
ogółem	osoba	4 787	4 787	4 805	4 808	4 789
mężczyźni	osoba	2 602	2 609	2 634	2 623	2 606
kobiety	osoba	2 185	2 178	2 171	2 185	2 183
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	osoba	1 666	1 645	1 649	1 622	1 612
mężczyźni	osoba	1 131	1 120	1 129	1 111	1 101
kobiety	osoba	535	525	520	511	511

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widawa

W ostatnich 5 latach znacząco wzrósł udział osób w wieku produkcyjnym w społeczności Gminy Widawa – stan na grudzień 2002 roku wskazuje że ludność w wieku produkcyjnym stanowiła tylko 56,8% ogólnej liczby mieszkańców, podczas gdy w roku 2006 wskaźnik ten był o ponad 1,9 punkt procentowy wyższy. Zmalał z kolei odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (z 23,5 % w 2002 do 21,5 % w roku 2006), przy niemal niezmiennym udziale osób w wieku poprodukcyjnym. Jak wynika z powyższych zestawień ludność gminy starzeje się. Utrzymujący się na niskim poziomie przyrost naturalny jak również wyjazdy młodych w celach edukacyjnych są głównymi przyczynami opisywanego zjawiska. Należy zauważyć, że tendencja ta utrzymuje się, a jej powstrzymanie jest celem rozwojowej polityki samorządu. Zjawisko to jest odzwierciedleniem przemian struktury wiekowej w skali kraju i wymaga skoordynowanych działań w wielu dziedzinach życia. Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi wpływa znacząco na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost jej liczby - przy tendencjach rozwojowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej w gminie, a z drugiej strony – w przypadku słabiej rozwiniętej gospodarki – może powodować wzrost zagrożenia bezrobociem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widawa

Na terenie gminy Widawa stopa bezrobocia kształtuje się między 9% a 10% jeżeli mowa o ludności w wieku produkcyjnym. Na dzień 31.12.2006 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łasku było 410 osób. W porównaniu do innych Gmin Powiatu łaskiego Gmina Widawa ma jedną z większych stóp bezrobocia. Pomimo tego stan zarejestrowanych bezrobotnych z roku na rok spada. Wpływ na to mogą mieć coraz częstsze wyjazdy ludności do pracy do krajów Unii Europejskiej. Jednak poważnym problemem jest istnienie bezrobocia niezarejestrowanego, tzw. ukrytego, co związane jest między innymi z posiadaniem gospodarstw rolnych poniżej 2 ha przeliczeniowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, właściciele takich gospodarstw mogą zarejestrować się jako osoby bezrobotne, lecz tego nie robią.

Okolo 40 % bezrobotnych to kobiety (163 osoby). Niekorzystnym zjawiskiem jest także duży udział bezrobotnych pozostających bez pracy więcej niż 12 miesięcy, wynosi on bowiem 55,85 % (229 osób) jak również duży jest udział osób w wieku 18 – 44 lat (produkcyjnym) - 61,71 % (253 osoby)

Poniżej przedstawiono zestawienie danych o bezrobotnych w całym powiecie łaskim. Jest to stan na dzień 31.10.2007.

powiat łaski		
Zarejestrowani bezrobotni	Ogółem:	2317
	Kobiety:	1239
według wybranych		

kategorii:	Absolwenci:	0
	Zamieszkali na wsi:	1429
	Niepełnosprawni:	89
	Z prawem do zasiłku:	296
	Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy:	123
	Długotrwale bezrobotni (pow. 12 m-cy):	1385
	W okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki:	113
	Bez kwalifikacji zawodowych:	545
	Do 25 roku życia:	462
	Powyżej 50 roku życia:	609
	Którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia:	25
Fluktuacja	"Napływ" w miesiącu:	303
	"Odływ" w miesiącu:	453
Podjęcia pracy	w miesiącu:	209
	od początku roku:	1701
Brak got. do podjęcia pracy (wyłączenia)	w miesiącu:	141
	od początku roku:	956
Oferty pracy	w miesiącu:	136
	na koniec miesiąca:	38
Uprawnieni do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego wg stanu na koniec m-ca:		0

Źródło: WUP w Łodzi

Stan wykształcenia ludności w gminie Widawa kształtuje się na następującym poziomie:

Lp.	Struktura wykształcenia w gminie Widawa	% ludności
	bez wykształcenia	2
	podstawowe	8
	zasadnicze	24
	zawodowe	11
	policealne	36
	średnie	16
	wyższe	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Widawa

Wg danych statystycznych, na dzień 31.12.2006 roku na terenie Gminy zarejestrowanych było 410 bezrobotnych, w tym 163 kobiety. Jest to niekorzystny skutek przemian strukturalnych w rolnictwie, a także niechęć podjęcia pracy w zakładach pracy oferujących niskie wynagrodzenie.

Główne przyczyny bezrobocia to:

- restrukturyzacja gospodarki,
- regres gospodarczy w sektorze rolniczym i innych gałęziach gospodarki,
- brak kapitału inwestycyjnego zarówno własnego, jak i obcego oraz zasobów pieniężnych.

Na stan bezrobocia bezpośredni wpływ ma również stopień wykształcenia ludności. Głównym problemem bezrobocia jest brak miejsc pracy na terenie Gminy i w jej otoczeniu. Przy obecnym braku ofert pracy stałej dla wielu bezrobotnych, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych jest jedyną realną szansą na przetrwanie, chociaż na pewien czas trwania bezczynności zawodowej. Umożliwia to otrzymanie dochodów z pracy, a w konsekwencji uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Ożywienie gospodarcze terenów wiejskich, walka z bezrobociem oraz tworzenie nowych miejsc pracy stają się najważniejszymi celami działania Gminy. Proces przechodzenia od polityki rolnej do wielofunkcyjnego rozwoju wsi jest szansą dla ludności wiejskiej.

Podstawowe prawidłowości w kształtowaniu się liczby pracujących są następujące:

- znaczny wzrost liczby zatrudnionych w rolnictwie, w przemyśle i w budownictwie,
- znaczny spadek liczby pracujących w handlu i usługach i w transporcie,
- niewielki wzrost liczby pracujących w obsłudze nieruchomości i firm,
- niewielki spadek liczby zatrudnionych w edukacji,
- znaczny spadek liczby pracujących w ochronie zdrowia.

Uzasadnione wydaje się twierdzenie, że w najbliższych latach wystąpi zmiana struktury zatrudnienia na korzyść sektorów o charakterze usługowym.

Wyraźnie załamał się rynek pracy w handlu i ochronie zdrowia, przy czym pierwsze zjawisko wiąże się z likwidacją wielu małych sklepów i hurtowni zaś drugie - z reformą służby zdrowia w Polsce. Wystąpiło także zjawisko redukcji zatrudnienia w tradycyjnych branżach przemysłu.

Na różnicę między zasobami pracy a wielkością zatrudnienia składają się bezrobotni zarejestrowani, bezrobotni nie rejestrowani bądź pracujący w tzw. szarej strefie, jak też osoby zatrudnione, nie ujęte w bieżącej sprawozdawczości statystycznej.

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych nie wpływa na spadek bezrobocia. Przypuszczać należy, że szereg podmiotów gospodarczych zawiesza bądź kończy działalność, powodując wzrost bezrobocia, a statystyka nie nadąża z ujawnianiem tego faktu.

Głównym problemem rynku pracy w Gminie jest sprostanie w najbliższym pięcioleciu popytowi na miejsca pracy, generowanemu przez wysoką stopę bezrobocia i wkraczaniem młodych ludzi na rynek pracy. Do tej pory zauważalne jest negatywne zjawisko wyjazdów zagranicznych w poszukiwaniu pracy. Tendencja ta powoduje zmniejszającą się liczbę specjalistów w różnych dziedzinach, których już w chwili obecnej w Polsce i Gminie brakuje. Dlatego też chcąc, aby młodzi ludzie, którzy są przyszłością gminy pozostawali należy stworzyć odpowiednie warunki do rozwoju własnych inicjatyw, oferowania atrakcyjnych stanowisk za godziwą pensję jak również dostarczenie infrastruktury odpowiadającej oczekiwaniom mieszkańców. Mając dostęp do bazy rekreacyjno – sportowej rodzice nie będą wysyłać swoich dzieci do innych miast, sami także pozostaną na miejscu ciesząc się z oferowanych przez Gminę warunków. Widząc w gminie tendencję do spadku bezrobocia należy uczynić z tego dodatkowy atut polepszających się warunków życia jej mieszkańców. W takich sytuacjach powszechne staje się inwestowanie posiadanych zasobów pieniężnych. Najlepiej, jeżeli będą to inwestycje w Gminie Widawa.

Należy zwrócić uwagę, że najlepszym sposobem przeciwdziałania bezrobociu jest wspieranie przedsiębiorczości i prowadzenie polityki prozatrudnieniowej, gdyż aktywność zawodowa warunkuje samowystarczalność rodzin, a tym samym zmniejsza zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

2.2. Infrastruktura społeczna

Edukacja

W Gminie Widawa istnieją: 5 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, 1 przedszkole i ZSZ w Widawie.

Ogółem do szkół podstawowych i gimnazjum uczęszcza 1038 uczniów. Od kilku lat liczba uczniów zmniejsza się.

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych szkół i przedszkola na terenie Gminy Widawa:

- 1) Publiczne Gimnazjum w Widawie – posiada 13 oddziałów w których łącznie naukę pobiera 331 uczniów (rok szkolny 2007/2008) przy udziale nauczycieli na 29,33 etatach. Łączny koszt funkcjonowania szkoły wyniósł w ostatnim roku wartość - 1.148.657,00 zł.

Gimnazjum w Widawie rozpoczęło swą działalność 01.09.1999 r. Jest to jedyna placówka edukacyjna na tym poziomie na terenie gminy. Gimnazjum nie posiada własnej bazy lokalowej, korzysta z gościnności Szkoły Podstawowej w Widawie oraz Szkoły Podstawowej w Chociwiu - gdzie uczą się trzy klasy gimnazjalne. Od powstania gimnazjum do 2001 r. dyrektorem był mgr Adam Kucper, a od 2001 r. do chwili obecnej funkcję tę pełni Pani Elżbieta Rybak. W placówce zatrudnionych jest na pełnym etacie 19 nauczycieli, oraz 12 w niepełnym wymiarze godzin.

Uczniowie chętnie biorą udział w różnych formach pozalekcyjnej działalności szkoły. W szkole funkcjonują takie koła zainteresowań jak: teatralne i recytatorskie oraz koła przedmiotowe. Uczniowie biorą udział także w konkursach recytatorskich, plastycznych i muzycznych różnych szczebli, zdobywając nagrody i wyróżnienia. Uczennice utalentowane wokalnie, corocznie zdobywały nagrody w konkursach organizowanych przez Towarzystwo Śpiewacze im. K. Szymanowskiego w Łodzi, oraz zostały zakwalifikowane do ogólnopolskiego chóru.

W gimnazjum odbywają się zajęcia Szkolnego Klubu Sportowego, gdzie wiodącą dyscypliną jest piłka ręczna. W dyscyplinie tej, uczniowie szkoły na szczeblu powiatu nie mają sobie równych, oraz zajmują czołowe miejsca w rozgrywkach na szczeblu rejonu. Chłopcy z gimnazjum są mistrzami powiatu i rejonu w tenisie stołowym. Od kilku już lat, podczas ferii zimowych Gimnazjum w Widawie organizuje turnieje piłki ręcznej "Gimwida". Ponadto uczniowie angażują się w różnego rodzaju akcje charytatywne : "Góra Grosza" , "Pomóżmy Tomkowi" , akcje PCK , a zwłaszcza w organizację w Widawie Finałów Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Szkoła współpracuje także z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Domem Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnym Ośrodkiem Kultury w Widawie.

- 2) Zespół Szkół w Widawie – uczęszcza do niego w ramach Szkoły Podstawowej i Gimnazjum 588 uczniów (SP Widawa – 257 uczniów, Gimnazjum opisane powyżej – 331 uczniów). Koszt funkcjonowania Szkoły to kwota 3.171.197 zł. (SP Widawa – 2.022.540 zł. – w tym inwestycja 450.000 oraz Gimnazjum opisane powyżej - 1.148.657,00 zł). Łączna liczba etatów zatrudnionych nauczycieli wynosi natomiast 52,83 (w tym w ramach SP Widawa 23,17 i Gimnazjum 29,66).
- 3) Szkoła Podstawowa w Brzykowie – uczęszcza do niej w ramach Szkoły 49 uczniów, o kształcenie których dba zatrudnionych na 10,5 etatach kadra nauczycielska. W ramach struktury szkoły działa także oddział przedszkolny do którego uczęszcza 20 dzieci. Łączny koszt funkcjonowania placówki w ostatnim roku wyniósł 558.994,00 zł.
- 4) Szkoła Podstawowa w Ochlach – kształci obecnie 87 wychowanków przy kadrze nauczycielskiej zatrudnionej na 12,61 etatach. W ramach struktury szkoły działa także oddział przedszkolny do którego uczęszcza 15 dzieci. Łączny koszt funkcjonowania placówki w ostatnim roku wyniósł 623.862,00 zł.
- 5) Szkoła Podstawowa w Chociwiu – ma zatrudnionych nauczycieli na 11,87 etatu, którzy dbają o przyszłość 95 wychowanków w ramach struktury szkoły oraz 10 dzieci w ramach oddziału przedszkolnego. Łączny koszt funkcjonowania szkoły w ostatnim roku wyniósł – 797.218,00 zł.

- 6) Szkoła Podstawowa w Restarzewie Cmentarnym – uczęszcza do niej 34 uczniów oraz 8 dzieci w ramach oddziału przedszkolnego. Szkoła posiada zatrudnionych nauczycieli na 7,5 etatach. Łączny koszt funkcjonowania szkoły w poprzednim roku wyniósł 346.334,00 zł.
- 7) Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Widawie – uczy się w niej w obecnym roku szkolnym 47 wychowanków. Zatrudnionych jest w niej kadra nauczycielska na 2,36 etatach. Budżet szkoły w ostatnim roku wyniósł 93.700,00 zł.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Widawie powstała w 1997 roku w odpowiedzi na zapotrzebowanie środowiska lokalnego. Uzyskała akceptację oraz pozytywną opinię wśród uczniów i rodziców z terenu Gminy Widawa oraz gmin ościennych. Nauka odbywa się w trybie 2 oraz 3 letnim, w zależności od wyboru zawodu dokonanego przez ucznia, zgodnie z jego zainteresowaniami.

Najczęściej wybierane zawody to:

- sprzedawca
- piekarz
- rzeźnik-wędliniarz
- mechanik samochodowy
- blacharz samochodowy
- cukiernik
- fryzjer
- stolarz
- murarz
- tapicer
- krawiec
- kucharz małej gastronomii
- elektromechanik pojazdów samochodowych
- elektromechanik sprzętu AGD
- fotograf
- ogrodnik
- cieśla
- dekarz
- kuśnierz
- złotnik-jubiler
- zegarmistrz
- elektryk

pozostałe zawody zgodnie z rozporządzeniem MENiS z 18 kwietnia 2003 r.

Zajęcia ogólnokształcące odbywają się trzy dni w tygodniu a pozostałe dwa dni to zajęcia praktyczne u pracodawcy. Ponadto szkoła kieruje każdego ucznia na kurs dokształcania zawodowego I, II i III stopnia organizowanego przez Centrum Kształcenia Praktycznego (koszty kursu pokrywa szkoła). Kurs ma na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych uczniów i dostosowanie do wymogów rynku pracy. Uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej mają do dyspozycji pracownię komputerową z dostępem do Internetu, bibliotekę, czytelną, stołówkę, świetlicę oraz nowoczesną salę gimnastyczną.

8) Publiczne Przedszkole w Widawie – uczęszcza do niego 85 dzieci. W Przedszkolu zatrudnieni są nauczyciele na 7,09 etatach. Łączny koszt funkcjonowania placówki wyniósł w ostatnim roku 437.230,00 zł.

Przedszkole w Widawie funkcjonuje od 1 września 1962 roku. Początkowo mieściło się przy ulicy Pomorskiej 1, jako przedszkole trzy oddziałowe. Następnie zostało przeniesione do budynku po Urzędzie Gminy, mieszczącego się przy ulicy Poniatowskiego 1.

W organizacji placówki następowały zmiany w latach 1983-1995. Oddziały dzieci 6-letnich mieściły się w budynkach Lecznicy i Szkoły Podstawowej w Widawie. Następnie pozostały przy Szkole Podstawowej zaś do roku szkolnego 1995, nadzór pedagogiczny sprawował dyrektor przedszkola. W roku 1995 nadzór przekazany został dyrektorowi Szkoły Podstawowej. Od roku szkolnego 2002/2003 do chwili obecnej nadzór pedagogiczny sprawuje dyrektor przedszkola a wszystkie dzieci objęte rocznym przygotowaniem przedszkolnym przebywają w placówce przedszkolnej.

W ostatnich latach zmienił się obraz przedszkola. Aby poprawić warunki lokalowe dzieci, budynek poddano remontowi. Na potrzeby socjalno-administracyjne zostało zaadoptowane poddasze, co pozwoliło zwiększyć liczbę sal dla dzieci na parterze. Wyburzono ściany działowe w salach, powiększając w ten sposób pomieszczenia. W planach na przyszłość jest ponadto wymiana stolarki okiennej. Rodzice chętnie pomagają w pracach na rzecz przedszkola i pozyskaniu dodatkowych środków finansowych na pomoce, zabawki oraz wyjazdy i imprezy dla dzieci.

Potrzeby inwestycyjne i remontowe oświaty to:

- budowa publicznego przedszkola w Widawie,
- modernizacja szkół i ich wyposażenie.

Kultura, kultura fizyczna i sport.

Sfera działalności kulturowej w gminie jest na wysokim poziomie. W Gminie Widawa działają cztery biblioteki obejmujące Gminną Bibliotekę Publiczną w Widawie wraz z filią w Brzykowie, Chociwiu, Rostarzewie Cmentarnym. Oprócz wypożyczeń w GBP odbywają się lekcje biblioteczne, wystawy książkowe z okazji rocznic literackich oraz spotkania autorskie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Widawie jest samorządową instytucją kultury powołaną przez Gminę działającą na podstawie Ustawy z dnia 27 czerwca 1997r.o bibliotekach (Dz.U.Nr 85 poz.539 ze zmianami). Cele i zadania Gminnej Biblioteki Publicznej określa statut zatwierdzony Uchwałą Nr XXI/142/05 Rady Gminy w Widawie z dnia 15 września 2005r. Zasoby biblioteki to 44.299 woluminów, z których korzysta ok. 1240 czytelników rocznie przy liczbie ok. 21.700 wypożyczeń.

W Widawie funkcjonuje także od 1959 roku Gminny Ośrodek Kultury, w którym działa świetlica ekologiczna z pracownią komputerową, oraz liczne grupy zajęć pozaszkolnych głównie muzyczno-tanecznych łącznie z kapelą ludową popularyzującą folklor ziemi sieradzkiej i widawskiej. Tradycją stały się organizowane już od kilku lat festyny z okazji powitania lata pn. "Lato w Widawie".

W ciągu tygodnia można uczęszczać na następujące zajęcia:

- tańca ludowego – czwartki
- śpiewu solowego – poniedziałki i środy,
- nauka gry na instrumentach dętych – klarnet, trąbka, puzon, przy pomocy orkiestry dętej OSP Widawa – wtorki i piątki,
- nauka indywidualna gry na instrumentach: akordeon, keyboard, pianino, gitara klasyczna, gitara elektroniczna, gitara basowa – przy pomocy orkiestry dętej OSP Widawa- środy i czwartki

Ponadto w godzinach popołudniowych w poniedziałki odbywają się zajęcia z aerobiku a od poniedziałku do soboty w ramach struktury Ośrodka działa edukacyjna świetlica ekologiczna oferująca dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym dostęp do Internetu, zajęcia świetlicowe, zabawy, gry m.in. ping-pong.

Mieszkańcy Widawy mogą aktywnie korzystać z pracowni komputerowej zlokalizowanej w Urzędzie Gminy w Widawie, w Gminnym Centrum Informacji, gdzie znajduje się pięć komputerów ze stałym łączem internetowym. Obecnie Centrum mieści się w Gminnym Domu Kultury w Widawie.

Na terenie Gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami oraz Centrum Informacji Turystycznej promujące Gminę Widawa.

Większość placówek kulturalnych koncentruje się w Widawie, brak jest oferty na obszarach wiejskich. Panuje powszechne odczucie, że w okresie ostatnich lat zmalał poziom uczestnictwa społeczności gminy w życiu kulturalnym. Należy tu wziąć pod uwagę fakt, że zmienił się model uczestnictwa w kulturze.

Dlatego też priorytetem w dziedzinie kultury powinno być z jednej strony wykorzystanie potencjału kulturalnego Gminy dla jej promocji na zewnątrz, a z drugiej wzmocnienie istniejących i pobudzanie nowych potrzeb kulturalnych wśród jego mieszkańców.

W przypadku działalności sportowej na terenie Gminy działają następujące kluby sportowe:

1. **Gminy Klub Sportowy „Widawia” w Widawie** – zajmujący się organizowaniem działalności sportowej, udziałem w rozgrywkach ligowych w pucharze polski i meczach sparingowych.
2. **Ludowy Zespół Sportowy „Chrzastawa”** - zajmujący się organizowaniem działalności sportowej, udziałem w rozgrywkach ligowych w pucharze polski i meczach sparingowych.
3. **Uczniowski Klub Sportowy INOŁAZ** działający przy szkole podstawowej w Chociwiu – zajmuje się organizowaniem działalności sportowej, organizowaniem zorganizowanych szkoleń i treningów, udziałem w zawodach biegów przełajowych. W najbliższej przyszłości zostanie tam wybudowany kompleks rekreacyjno – sportowy.
4. **Uczniowski Klub Sportowy LIBERO Widawa** – zajmujący się organizowaniem działalności sportowej, organizowaniem zorganizowanych treningów i zajęć z piłki nożnej, ręcznej, siatkówki, podnoszenia ciężarów. Zajęcia odbywają się w formie po lekcyjnej na Sali sportowej w Widawie.

W ostatnim czasie ze środków PROW wybudowano kompleks sportowo – rekreacyjny Widawie, którego wartość wyniosła 629.777,51 zł. Z obiektu tego mogą korzystać wszyscy mieszkańcy gminy.

W ramach organizacji pozarządowych na terenie gminy działają:

- Stowarzyszenie Inicjatywa Kulturalno-Artystyczna Regionu "IKAR"

Powstało jesienią 2006 roku przy ul. Pomorskiej 2 w Widawie. Stowarzyszenie organizuje liczne wystawy malarskie, fotograficzne, warsztaty dziennikarskie, plastyczne, dziennikarskie i teatralne.

- Stowarzyszenie Mężczyzn z Chorobami Prostaty GLADIATOR im. Tadeusza Koszarowskiego w Warszawie - Oddział Ziemi Łódzkiej.

Oddział utworzony został 10 – go marca 2006 roku. Siedziba oddziału mieści się w miejscowości Chrzastawa nr 75, gmina Widawa w powiecie łaskim. Liczba członków oddziału liczy obecnie 30 osób.

Potrzeby inwestycyjne i remontowe to:

- przebudowa stadionu (zaplecze socjalne, płyta bieżni, trybuny, korty, plac zabaw) w latach 2012 – 2013,
- bieżące remonty i doposażenie obiektów kulturalno – sportowych.

Turystyka i rekreacja

Gmina Widawa stanowi bardzo atrakcyjny pod względem walorów krajobrazowych i przyrodniczych fragment województwa. Krajobraz gminy posiada wiele walorów widokowych, które przyciągają na jej tereny szerokie rzesze wczasowiczów. Są tu doskonałe warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, szczególnie w formie wypoczynku sobotnio-niedzielnego, nie mniej jednak walory gminy nie są w pełni wykorzystane. Gmina posiada korzystne położenie i stwarza dobre warunki do lokalizacji baz wypoczynkowych, a władze gminy oczekują inwestorów skłonnych podjąć budowę urządzeń turystyczno-rekreacyjnych. We wsi Ruda istnieje gospodarstwo agroturystyczne z bazą noclegową na 12 miejsc. W planie zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny pod działki rekreacyjne w miejscowościach Rogózno, Siemiechów i Chrzastawa. Uwagę potencjalnych inwestorów powinny zwrócić występujące na terenie gminy złoża ilów, nadających się do produkcji ceramiki. Ponadto na swym terenie gmina posiada liczne zabytki przyrodnicze i historyczne.

Do głównych atrakcji krajobrazowych gminy Widawa należą:

- tereny leśne, położone we wschodniej części gminy ze starym drzewostanem 80 i 100-letnim, posiadające duże walory krajobrazowe,
- doliny rzek o naturalnie zachowanych korytach: Warty, Widawki, Grabi i Niecieczy o wysokich walorach przyrodniczo-naukowych, gdzie wytrwali obserwatorzy przyrody napotkać mogą ślady działalności bobrów,
- rezerwat przyrody "Winnica", posiadający wysokie walory naukowo-dydaktyczne związane z rzeźbą terenu. Oprócz części abiotycznej, ochroną prawną została objęta roślinność kserotermiczna, wapieniolubna, pochodzenia rodzimego, wykształcona w postaci stepu kwietnego. Wychodnie wapieni porastają krzewy tarniny z ligustrem i berberyssem jak również kserotermiczne murawy. Żyją tu słowiki, drozdy i makolągwy,
- wychodnie skał górnajurskich w obrębie tektonicznej strefy krawędziowej na południe od "Winnicy", gdzie służyły jako materiał do wypalania wapna w nieczynnym już piecu, którego pozostałością jest palenisko i kominy wznoszące się ponad powierzchnię tego obszaru,
- Góra Charława" - pagórek kemowy o wysokości 181m. n.p.m. utworzony podczas stadiau warty zlodowacenia środkowopolskiego. Po wejściu na jej wierzchołek objęty ochroną prawną, można dostrzec panoramę międzyrzeczna Warty i Widawki, jak również przełomowy odcinek Warty pod Burzeninem.

Korzystając ze sprzyjających warunków przyrodniczo – krajobrazowo - kulturowych, gmina powinna postawić na zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej (ukierunkowanej głównie na wypoczynek letniskowy), w celu pełnego wykorzystania swojego potencjału turystycznego.

Na terenie gminy Widawa istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: Kościół Św. Marcina w Widawie, pierwotnie gotycki (1446), po spaleniu w 1802 roku odbudowany w 1846 roku, Kaplica Św. Rocha na cmentarzu grzebalnym w Widawie z 1893 roku wzniesiona na miejscu dawnej drewnianej, barokowy Kościół Podwyższenia Krzyża Św. w Widawie z 1638 roku i klasztor pobernardyński w którego części mieści się muzeum parafialne, liczące 170 eksponatów o tematyce sakralnej, kapliczka drewniana z figurką Chrystusa Frasobliwego z XIX wieku znajdująca się w Sewerynowie, kapliczka murowana w Siemiechowie z XIX wieku we wnękach obrazy na blasze z połowy XIX wieku.

Na terenie gminy jest szereg obiektów wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do najciekawszych należą: ogrodzenie i brama wejściowa wokół kościoła Podwyższenia Krzyża Św. w Widawie, kaplica cmentarna na cmentarzu w Widawie, zespół kościoła parafialnego p.w. Jana Chrzciciela w Brzykowie, zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Andrzeja w Restarzewie, zespół podworski w Ligocie, piec do wypalania cegieł w Wielkiej Wsi.

Warto zobaczyć młyny dawniej napędzane siłą płynącej wody w miejscowościach: Zborów, Wola Kleszczowa, Sarnów, Chrzastawa.

W trakcie opracowania jest wojewódzka ewidencja zabytków. Wykaz obiektów zabytkowych zestawiono poniżej.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr nieruchomości	Okres powstania
1	2	3	4	5
1	Brzyków	zespół kościoła par. p. w. św. Jana Chrzciciela kościół, mur plebania, mur		1860 1929
2		szkoła, ob. dom, drew.		1930
3		budynek poczty, ob. przedszkole		1925
4		dom	10	1929
5		obora	25	1930
6	Chociw	zagroda; dom mur., obora mur.	158	1920
7		zagroda dom drew. – mur, obora mur.	174	1926
8		zespół domu PKP dom mur. bud. gosp. mur.		1927 1930
9		dom drew.	1	1933
10		dom drew.	8a	I.20-XX

11		dom. drew.	18	1946
12		dom drew.	163	1934d
13		dom mur.	(Z. Ochocka)	1926
14		dom. drew.	(M.Łyczakowska)	I.40-XX
15	Chrusty	zagroda; dom drew. stodoła drew. – mur.	37	I. 30 – XX 1936
16		dom mur.	40	1933
17		dom drew.	41	I. 40 – XX
18		dom drew.	45	1935
19		dom drew.	57	1926
20	Chrusty	obora kam.	10	I.20 XX
21		stodoła drew.	51	1936
22	Chrzastawa	zagroda; dom drew., kom. mur., obora mur., stodoła drew.	43	1925, 1929, 1926
23		dom. drew. – mur.	45	1936
24		zagroda obora glin., stodoła drew.	50	I.20 - XX
25		zagroda dom mur., obora mur.	54	I.20 -XX
26		zagroda; dom drew., dom II. mur	64	1924, I.30 - XX
27		zagroda dom drew., obora kam.	73	1920
28		dom. drew.	29	I.30 - XX
29		dom. drew.	31	1905
30		dom. mur.	46	1937
31		dom. drew.	48	1936
32		dom. drew.	69	1925
33		dom. drew.		I.20 - XX
34		stodoła drew.	49	1930
35		stodoła drew.	62	1917
36		stodoła drew.	67	1890
37		młyn drew.		1900
38	Dąbrowa Widawska	zagroda dom drew., obora mur.	23	1927,1924
39		zagroda dom drew., obora mur.	35	1917
40		zagroda dom drew. - mur, stodoła drew.	45	1939
41		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	52	1933 - 1938
42		dom drew.	16	1926
43		dom drew.	17	1930
44		dom mur.	opuszczony	I. 20 - XX
45	Dębina	zagroda dom drew., obora mur.	2	1915, I. 30 - XX

46		zagroda dom drew., stodoła drew.	7	I. 20 i 30 - XX
47		zagroda dom drew., stodoła drew.	31	1926
48		dom glin.	35	I. 20 - XX
49	Goryń	kapliczka mur.		30 - XX
50		kapliczka mur. – kam.		1909
51		zagroda dom drew., stodoła drew.	2	I.10 – XX, 1928
52		zagroda obora mur., stodoła drew.	11	1927 - 1926
53		zagroda obora mur.	16	1919

1.	2.	3.	4.	5.
54	Goryń	dom drew.	1	1922
55		dom mur.	3	1935
56		dom mur.	6	I. 30 – XX
57		dom mur.	13	I. 30 – XX
58		dom drew.	22	1925
59		dom drew.	28	1936
60		dom drew.	30	1930
61		obora mur.	15	1930
62		stodoła drew.	17	1938
63		stodoła drew.	21	I. 20 XX
64	Górki Grabiańskie	zagroda dom mur., obora mur., stodoła drew.	36	1925, 1927
65		zagroda dom mur., obora mur.- kam.	40	1934, 1920
66		zagroda dom mur., stodoła drew.	54	1936
67		dom drew. – mur.	5	1936
68		dom drew.	7	1926
69		dom z oborą mur.	12a	1936
70		dom drew.	59	1926
71	Górki Kolonia	zagroda dom mur., obora mur.- kam., chlew. mur.	60	1918, I. 20 - XX
72		dom drew.	96	1917
73	Grabówie	kapliczka mur.		1937
74		zagroda dom z oborą drew., stodoła drew	13	1925
75		dom drew.	8	1939
76		dom drew.	13a	1923
77		dom z oborą mur. – drew.	22	I. 30 - XX
78		dom mur.	31	1923
79		dom drew.	40	1936
80		dom drew.	42	1938
81		dom mur.	48	1940
82		dom z oborą mur.	54	1932
83		dom drew.	38	1938
84		stodoła drew.	52	1938
85	Izidorów	dom drew.	3	1936
86	Józefów	zagroda dom drew., obora mur., chlew mur., stodoła drew.	29	1924, 1934, 1938, 1936
87		zagroda dom mur., obora mur	52	1937, 1928
88		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	53	1939 - 1940
89		dom mur.	5	I. 30 - XX

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr nieruchomości	Okres powstania
1	2	3	4	5
90	Józefów	dom dREW.	31	1930
91		dom mur.	34	1932
92		dom dREW.	52a	1922
93		dom mur.	54	I.20 – XX
94		dom dREW.	59	1926
95		dom mur.	61	1929
96		dom mur.	opuszczony	1930
97	Kąty	dom mur.	8	I.30 - XX
98		dom dREW.	9	I.30 – XX
99		dom dREW.	10	1928
100		dom dREW.	11	1942
101		dom dREW.	12	1936
102		dom dREW.	23	1926
103		dom dREW.	32	1910
104		dom dREW.	opuszczony	I.25 – XX
105	Kłęcz	zagroda obora mur., stodoła dREW.	10	1946, 1936
106	Kocina	szkoła ob. dom dREW.	opuszczony	1930
107		zagroda dom mur. – kam., obora mur. – kam., chlew mur. – kam. wap.,	21	1925, I. 30 - XX
108		dom mur.	2	1924
109		dom dREW.	3	1930
110		dom dREW.	5	1924
111		dom dREW.	36	1932
112		dom mur.	1	1936
113	Korzeń	stodoła dREW.	5	1938
114		stodoła dREW.	6	1926
115	Las Zawadzki	dom dREW.	16	1938
116		dom dREW.	23	1936
117		dom mur.	28	1937
118		dom dREW.	40	1930
119		dom z oborą mur.	45	1938
120	Ligota	kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena – mur.		I.30 - XX
121		zespół dworski dwór dREW., oficyna mur., obora mur., obora magazyn mur., obora ob. magazyn mur. Park		I.20 - XX
122		dom mur.	8	I.20 - XX
123		dom dREW.	8a	1920

124		dom mur.	10	1930
125		dom z oborą drew. – mur.	11	1927
126		dom mur.	12	1926
127		dom drew – mur.	13	1920
128		dom drew.	15	1910
129	Ligota	dom drew.	16	1900
130		obora w zagrodzie	10a	I. 20 - XX
131	Lucjanów	szkoła ob. dom mur.		I. 40 - XX
132		zagroda dom mur., obora mur., stodoła drew.	55	I. 30 – XX I. 40 - XX
133		stodoła drew.	51	1932
134		stodoła drew.	58	1928
135		stodoła drew.	60	1935
136	Łazów	dom drew.	12	1890
137		dom mur.	17	I. 30 - XX
138	Ochle	szkoła ob. kaplica p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP drew.		I. 30 - XX
139		zagroda: dom drew., obora mur., stodoła drew.	3	1932-1938
140		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	44	1938 - 1941
141		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	67	1924-1927
142		dom drew.	32	1938
143		dom drew.	35	1924
144		dom drew.	56	I. 30 - XX
145		dom mur.	60	I. 30 - XX
146		dom mur.	-	I. 30 - XX
147	Osieczno	kapliczka p.w. św. Jana mur.		1948
148		zagroda dom drew., stodoła drew.	9	1924, I. 30 - XX
149		zagroda dom mur., stodoła drew.	31	1928
150	Patoki	kapliczka p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej mur.		1936
151		budynek szkoły drew.		1924
152		budynek szkoły mur. (Remiza)		I. 30 – XX, I. 50 – XX
153		zagroda: dom mur., stodoła drew.	33	I. 30 - XX
154		dom mur.	15	1930
155		dom mur.	20	1928

156		dom mur.	98	1918
157		dom drew.	20	1925
158	Restarzew Cmentarny	zespół kościoła par. p.w. św. Andrzeja kościół mur., plebania mur., obórka mur.		1913, 1904, 1920
159		szkoła ob. dom mur.	9	1916
160		zagroda stodoła drew.	36	I. 30 - XX
161		dom drew.	43	1935
162		dom drew.	48	I. 30 - XX
163		bud. gosp.	5	1920
164	Restarzew Środkowy	zagroda dom drew., obora mur.	57	k. XIX, I.25 - XX
165		dom drew.	5	1932
166		dom drew.	13	1900
167		dom drew.	18	I. 30 - XX
168		dom drew.	23	1938
169		dom drew.	26	1933
170		dom drew.	33	1936
171		dom drew.	36	1934
172		dom drew.	41	1929
173		dom mur.	61	I. 30 - XX
174		dom drew.	64	1917
175		dom drew.	(L. Stępnik)	I. 20 - XX
176	Rogóżno	dom drew.	19	1924
177		dom mur.	23	1936
178	Ruda	zagroda: dom drew., stodoła drew.	45	1900, 1937
179		zagroda dom drew., stodoła drew.	53	I. 30 - XX
180		zagroda dom drew., stodoła drew.	55	1915, 1920
181		dom drew.	2	1924
182		dom drew.	19	1915
183		dom glin.	24	I. 20 - XX
184		dom drew.	40	1933
185		dom drew.	41	I. 30 - XX
186		dom drew.	42	1927
187	Sarnów	kaplica podworska mur.		XIX, XX
188		dom młynarza drew.		1948
189		dom mur.	8	1937

190		dom drew.	11	1922
191	Sewerynów	zagroda: dom mur., stodoła drew.	19	1927
192		dom drew.	1	1936
193		dom drew.	9	1935
194		dom mur.	13	1934
195		dom drew.	18	I. 30 - XX
196	Siemiechów	zagroda: dom drew., stodoła drew.	18	I. 20- XX, 30 - XX
197		dom drew.	15	1924
198		dom mur.	21	1928
199		dom mur.	24	1930
200		dom mur.	24a	1925
201		dom drew – mur.	44	I. 30 - XX
202		dom mur. – drew.	13	I. 20 - XX
203	Świerczów	zagroda: dom drew., stodoła drew., obora mur.	1	1912 I. 40 - XX
204		zagroda: dom drew., stodoła drew.	3	1920 I. 40 - XX
205		zagroda: dom drew., obora mur.	17	I. 20 – XX 1933
206		dom mur.	5	1938
207		dom drew.	19	1930
208		dom mur.	21	1936
209		dom drew.	31	1926
210		dom drew.	56	1937
211		dom drew.	57	1932
212		obora mur.	6	I. 30 – XX
213		obora mur.	22	I. 20 – XX
214	Widawa	synagoga	ul. Sieradzka 2	XIX/XX
215		dom mur.	ul. Bużnicza 1	1928
216	ul. Kielczygło - wska	dom drew.	7	I. 20 – XX
217		dom drew.	8	I. 25 – XX
218		dom drew.	20	I. 30 – XX
219		dom drew.	30	1925
220	ul. Kopiec	zagroda: dom drew.	4	1937
221		dom mur.	2	1917
222		dom drew.	7	I. 30 – XX

223	ul. 9-go Maja	dom drew.	2	1920
224		dom mur.	3	1934
225		dom drew.	4	1920
226	ul. Mickiewicza	zagroda: dom drew., szopa drew., stodoła drew.	5	1917 I. 20 – XX
227		dom mur.	3	I. 20 – XX
228		dom mur.	4	1927
229		dom drew.	10	I. 30 – XX
230	ul. Nowomiejska	zagroda: dom drew., stodoła drew.	2	1925 I. 30 – XX
231	Rynek im. T. Kościuszki	dom mur.	1	I. 30 – XX
232		dom mur.	(L. Lewandowicz)	I. 20 – XX
233	Nowy Rynek	dom mur.	1	I. 30 – XX
234		dom drew.	7	1939
235		dom mur.	11	1925
236		dom drew. – mur.	33	1925
237	Stary Rynek	dom mur.	1	1928
238		dom drew.	2	I. 30 – XX
239		dom drew.	6	1926
240		dom mur.	7	I. 30 – XX
241		dom drew.	10	I. 30 – XX
242		dom drew.	12	1920
243	Oliwna Góra	dom drew.	4	1932
244	ul. Piłsudskiego	dom drew.	1	1930
245		dom drew.	2	1930
246		dom mur.	5	1934
247	ul. . Polna	dom drew.	2	1925
248		dom mur.	4	1918
249	ul. Pomorska	dom drew.	12	1924
250	ul. Poniatowskiego	dom mur.	6	1927
251	ul. Św. Rocha	zagroda: dom drew., stodoła drew.	31	1918, 1936
252		dom drew.	6	1916
253		dom drew.	8	1924
254		dom mur.	9	I. 30 – XX
255		dom mur.	10	I. 30 – XX

256		dom drew.	11	I. 30 – XX
257	ul. Św. Rocha	dom drew.	15	1920
258		dom drew. – mur.	20	1939
259		dom mur.	24	I. 30 – XX
260		dom drew.	26	1918
261		dom drew.	28	I. 20 – XX
262		dom drew.	36	1948
263		Dom drew.	-	I. 20 – XX
264	ul. Sieradzka	zagroda: dom drew., stodoła drew. – mur.	39	1920
265		dom drew.	12	1932
266		dom drew.	29	I. 30 – XX
267		dom drew. – mur.	31	1935
268		dom mur.	33	I. 30 – XX
269		dom drew.	-	1927
270	Wielka Wieś	kapliczka mur.		1938
271		dwór ob. dom mur.		XIX/XX
272		wapiennik mur.		I. 30 – XX
273		zagroda: dom drew., obora mur.	6	I. 30 – XX
274		zagroda: dom mur., obora mur.	14	I. 30 – XX
275		zagroda: dom drew., obora mur.	18	1925, 1930
276		zagroda: dom drew., stodoła drew..	21	1940, 1938
277		dom drew.	9	1936
278		dom mur.	11	1940
279		dom drew.	13	1930
280		dom mur.	22	I. 20 – XX
281		dom z oborą mur. – kam.	36	I. 30 – XX
282		dom drew.	40	1934
283		dom mur.	(opuszczony)	I. 30 – XX
284	Wincentów	zagroda dom drew., b. gosp. mur	1	1937, 1925
285		zagroda dom mur., obora mur., stodoła drew.	6	1932, 1934
286		dom mur.	8	1938
287	Witoldów	zagroda: dom mur., obora mur.	3a	I. 30 – XX
288		dom mur.	11	I. 30 – XX
289	Wola Kleszczowa	zagroda Młynarska dom mur., obora mur. – kam., młyn drew.		1920, 1919

290		dom drew.	7	1934
291		dom mur.	16	1945
292		dom drew.	20	I. 30 – XX
293	Zawady	zagroda: dom drew., stodoła drew.	45	1925, 1938
294		dom mur.	7	I. 40 – XX
295		dom drew.	13	1925
296		dom drew.	14	I. 30 – XX
297		dom drew.	21	1926
298		dom mur.	24	1933
299		dom drew.	28	I. 30 – XX
300		dom mur.	33	1927
301		dom	43	1948
302		dom drew.	56	1938
303		dom drew	76	1934
304		obora mur.	70	I. 40 – XX
305		stodoła drew.	17	I. 30 – XX
306		stodoła z oborą drew. – mur.	64	I. 30 – XX
307	Zborów	zagroda: obora kam.	60	I. 20 – XX
308		zagroda: dom drew., obora mur.	61	1934,
309		dom mur.	26	1925
310		dom drew.	27	1938
311		dom mur.	28	1928
312		dom drew.	29	I. 30 – XX
313		dom drew.	41	I. 30 – XX
314		dom drew.	59	1942
315		dom drew.	69	1922
316		dom drew.	81	1900
317		dom drew.	82	1914
318		dom mur.	196	1937
319		obora kam.	68	I. 30 – XX
320		młyn wodno – elektryczny drew.		1917
321	Kolonia Zawady	zespół dworca pkp: dworzec mur. wieża ciśnień, magazyn mur., szalet mur.		1927
322		zespół domu pkp: dom mur. kom. mur.		1927
323		zespół domu pkp: dom mur. składzik drew.		1927, 1930

324		zespół domu pkp: dom mur., kom. mur.		I. 20 – XX 1927
325	Kolonia Zawady	zagroda: dom mur., stodoła drew.	7	I. 30 – XX 1930
326		dom mur.	PKP	1930
327		zagroda: dom drew. – mur., obora mur., stodoła drew.	19	I. 40 – XX I. 20 – XX I. 30 – XX
328		dom drew.	17	1924
329		dom drew.	27	1928
330		dom drew.	32	1910
331		dom mur.	38	1933
332		dom drew.	95	1928
333		dom drew.	(opuszczony)	1926

Źródło: PRL Gminy Widawa na lata 2004 – 2013

Możliwości rozwoju funkcji rekreacyjno – turystycznej w oparciu o warunki naturalne w granicach gminy są ogromne. Dogodne połączenia komunikacyjne i przemieszczający się turyści są ogromnym atutem gminy. Odpowiednie zagospodarowanie turystyczne stworzy możliwości rozwoju funkcji rekreacyjnej również poza letnim sezonem turystycznym (leśniczówki, gajówki). Atrakcyjność krajobrazu oraz korzystny mikroklimat stwarzają możliwości zagospodarowania terenów dla różnych form turystyki (ścieżki rowerowe, piesze, konne, ścieżki dydaktyczne, punkty widokowe, zagospodarowanie obszarów wodnych).

Dlatego też w najbliższych latach Gmina Widawa zamierza inwestować także w turystykę, zwłaszcza wodną, która poprawi i wzbogaci możliwości rozwoju całego obszaru również w zakresie współpracy międzynarodowej.

Ochrona zdrowia

Świadczenia zdrowotne w Gminie są realizowane na ogół na zadowalającym poziomie, choć wiele osób krytycznie ocenia nie utrzymywanie standardów systemowych.

Generalnie zdaje egzamin system oparty o lekarza rodzinnego, dlatego powinien on być nadal intensywnie rozwijany. Sposób organizacji służby zdrowia często nie zapewnia rzeczywistej całodobowej opieki medycznej (poza Widawą).

Od dnia 1 stycznia 2005 roku na terenie gminy Widawa działa Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W jego skład wchodzi: Gminny Ośrodek Zdrowia w Widawie, oraz

dwa Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Chociwiu i Brzykowie. Kierownikiem SP ZPOZ w Widawie jest Pani Grażyna Frydrychowska-Stępnik.

Celem Zakładu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej w warunkach ambulatoryjnych i domowych, w miejscu zamieszkania lub pobytu osób potrzebujących tych świadczeń i objętych kontraktem. Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej, o której mowa w ust. 1 statutu jednostki, obejmują swoim zakresem świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii.

Nadzór na SPZPOZ w Widawie sprawuje Rada Gminy Widawa, która dokonuje kontroli i oceny działalności Zakładu oraz pracy Kierownika Zakładu.

W ramach prac SP ZOZ funkcjonują następujący lekarze:

- lekarze rodziinni uczęszczający także na wizyty domowe,
- lekarz chirurg dziecięcy,
- pielęgniarki środowiskowo – rodzinne,
- rejestratorki medyczne,
- położna środowiskowa,
- punkt szczepień i gabinet zabiegowy.

Źródło: www.widawa.pl

Kwestie zdrowotne w wielu przypadkach rozwiązują także prywatni lekarze działający w ramach Niepublicznej Przychodni nr 2 w Widawie, ul. Nowy Rynek 2, w następujących dziedzinach:

- Specjalista chorób wewnętrznych Endokrynolog,
- Specjalista chorób wewnętrznych i diabetologii
- Specjalista Pediatria
- Specjalista chorób wewnętrznych
- Specjalista ginekolog – położnik, USG
- Specjalista chorób wewnętrznych – USG, ECHO Doppler
- Specjalista Laryngolog
- Lek. Stomatolog - Leczenie zachowawcze i protetyczne

Obecnie w Widawie działają 3 apteki oraz wiele prywatnych gabinetów lekarskich, w tym stomatologiczne.

Wspieraniem i rehabilitacją osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomocy rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Stowarzyszenie Wspierania Osób Uzależnionych i Ich Rodzin "Pomocna Dłoń" utworzone w styczniu 2000 roku. Prezesem Stowarzyszenia jest obecnie Pan Grzegorz Namirowski, który jednocześnie pełni funkcję przewodniczącego GKRPA.

W Widawie działa także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej otaczający swą opieką ok. 1 tys. klientów. Oprócz pomocy finansowej, klienci otrzymują tzw. pomoc niewymierną. W ramach GOPS funkcjonuje oddany do użytku w 1988 roku dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej, który może przyjąć 40 pensjonariuszy. Prowadzone są tam różnego rodzaju formy zajęć terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia łącznie 16 osób. Kierownikiem GOPS jest Pani Wioletta Kasprzyk.

Programy promocyjne i profilaktyczne są wprowadzane jedynie pod warunkiem uzyskania na ten cel dodatkowych środków finansowych. Istnieje konieczność objęcia uczniów aktywną opieką medyczną i profilaktyką zdrowotną.

Budowanie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Gminy wymaga podejmowania, wspólnie z władzami powiatu, działań w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnienia jak i w zakresie rozwoju profilaktyki i promocja zdrowia.

Współpraca z władzami powiatu w zakresie stworzenia systemu rozwoju profilaktyki, usprawnienia wczesnej diagnostyki i promocji zdrowia ma na celu:

- zmniejszenie ryzyka wystąpienia tzw. chorób cywilizacyjnych,

- ograniczenie możliwości wystąpienia chorób zakaźnych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych związanych z niewłaściwymi warunkami i trybem życia mieszkańców,
- zwiększenie efektywności leczenia nowotworów., cukrzycy oraz chorób układu krążenia.

Brak jest na rynku firm ubezpieczeniowych i alternatywy dla kas chorych zapewniającej obniżanie kosztów własnych jednostek ochrony zdrowia.

Opieka i pomoc społeczna

Zwiększająca się ilość problemów społecznych, a także ich specyfika, uzależniona od typu społeczeństwa, jak i warunków prawno-ekonomicznych, stawiają Gminę Widawa przed niezwykle trudnym zadaniem. Od efektywności rozwiązywania problemów społecznych zależy bowiem funkcjonowanie społeczności lokalnej. Pełnię osiąga ona, gdy jest w stanie skutecznie realizować swoje cele oraz zaspokajać potrzeby swych członków na różnych płaszczyznach.

W zakresie pomocy społecznej Gmina Widawa realizuje zadania własne i zlecone.

Do najważniejszych zadań własnych gminy realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej należą:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu,
- przyznawanie zasiłków w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą ciężko chorą,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- załatwianie formalności związanych z pogrzebem osoby samotnej lub bezdomnej,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i podnoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- GOPS w Widawie również przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne w ramach zadań zleconych.

Mając na celu potrzebę ochrony najsłabszych mieszkańców Gminy Widawa w ramach lokalnych systemów wsparcia planuje się:

- dożywianie dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin o małym dochodzie,
- w systemie wsparcia środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych świadczenie usług opiekuńczych domowych oraz półstacjonarnych w ośrodkach wsparcia typu dom dziennego pobytu, klub seniora,
- profilaktyka społeczna jako system działań zapobiegających występowaniu różnych odmian patologii – opracowywanie programów profilaktycznych szczególnie dla grup wykluczenia społecznego jak długotrwale bezrobotni, opuszczający zakłady karne, bezdomni, alkoholicy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawa zatrudnionych jest 17 osób, w tym 10 osób w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej. .

Do zadań gminy o charakterze obligatoryjnym należy m.in. :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- 2) przyznawanie i wypłacanie macierzyńskich zasiłków okresowych

3) przyznawanie i wypłacanie macierzyńskich zasiłków jednorazowych

W podziale na lata poniżej przedstawiono charakterystykę działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od roku 2004 do roku 2006 :

Rok 2004

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS wydatkował kwotę 1.701.714,00 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe od 30.04.2004r.- dla 18 rodzin na kwotę 28.424 zł.
- zasiłki stałe od 01.05.2004r. – dla 36 osób na kwotę 89.411 zł.
- zasiłek stały wyrównawczy do 30.04.2007r. – dla 26 osób na kwotę 37.258 zł.
- ochrona macierzyństwa- macierzyński zasiłek okresowy – dla 15 osób na kwotę 14.743 zł.
- zasiłek macierzyński jednorazowy (do 30.04.2007) dla 10 osób na kwotę 2.010 zł.
- zasiłek okresowy – dla 167 rodzin na kwotę 43.586 zł.
- zasiłek okresowy gwarantowany (do 30.04.2004r.) – dla 6 osób na kwotę 10.428 zł.
- zasiłek celowy – dla 246 osób na kwotę 37.580 zł.
- zasiłek celowy (klęska żywiołowa) – susza – dla 421 osób na kwotę 98.257 zł.
- składki zdrowotne dla 85 osób na kwotę 13.984 zł.
- składki społeczne – dla 21 osób na kwotę 15.598 zł.
- za pobyt w DPS – dla jednej osoby na kwotę 674 zł.
- posiłki – dla 436 rodzin na kwotę 74.925 zł.
- usługi opiekuńcze – dla 17 rodzin na kwotę 12.100 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2004	
	liczba osób korzystających ze świadczenia	kwota
zasiłki rodzinne	2	583
świadczenia rodzinne	500	171.215
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	42	136.377
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	6	20.090
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	4	6.000
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	167	225.238
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	18	9.110

dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	6	27.450
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	75	17.400
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	0	0
zasiłek pielęgnacyjny (do 30.04.2007)	9	5.147
zasiłek pielęgnacyjny (od 01.05.2007)	28	31.680
świadczenie pielęgnacyjne	9	29.148
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	0	0
zaliczka alimentacyjna	0	0
wyprawka szkolna	0	0

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie za rok 2004

Rok 2005

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS otrzymał kwotę 2.276.606 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe od 01.05.2004r. – dla 45 osób na kwotę 162.744 zł.
- zasiłek okresowy – dla 130 rodzin na kwotę 50.113 zł.
- zasiłek celowy – dla 289 osób na kwotę 70.502 zł.
- zasiłek celowy (zdarzenie losowe) dla jednej osoby na kwotę 1.000 zł.
- składki zdrowotne dla 53 osób na kwotę 18.115 zł.
- składki społeczne – dla 11 osób na kwotę 14.951 zł.
- za pobyt w DPS – dla jednej osoby na kwotę 9006 zł.
- posiłki – dla 393 rodzin na kwotę 131.880 zł.
- usługi opiekuńcze – dla 16 rodzin na kwotę 12.000 zł.
- sprawianie pogrzebu dla 1 osoby na kwotę 1.065 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2005	
	liczba osób korzystających ze świadczenia	kwota
świadczenia rodzinne	1247	404.796
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	50	167.871
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	6	27.200
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	34	16.500
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	190	275.478
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	29	15.890
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	862	77.040
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	277	70.280

wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	175	34.500
zasiłek pielęgnacyjny (do 30.04.2007)	0	0
zasiłek pielęgnacyjny (od 01.05.2007)	91	81.360
świadczenie pielęgnacyjne	11	46.088
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	0	0
zaliczka alimentacyjna	44	29.715
wyprawka szkolna	0	0

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie za rok 2005

Rok 2006

Łącznie w ramach zadań zleconych i własnych GOPS otrzymał kwotę 3.459.549 zł.

Udzielono pomocy w następujących formach:

- zasiłki stałe od 01.05.2004r. – dla 50 osób na kwotę 163.039 zł.
- zasiłek okresowy – dla 100 rodzin na kwotę 46.535 zł.
- zasiłek celowy – dla 420 osób na kwotę 97.519 zł.
- zasiłek celowy (zdarzenie losowe) – dla 2 osób na kwotę 2.000 zł.
- zasiłek celowy (klęska żywiołowa) – susza – dla 439 osób na kwotę 541.968 zł.
- składki zdrowotne dla 57 osób na kwotę 16.774 zł.
- składki społeczne – dla 10 osób na kwotę 13.248 zł.
- za pobyt w DPS – dla jednej osoby na kwotę 602 zł.
- sprawianie pogrzebu – dla 3 osób na kwotę 5.302 zł.
- posiłki – dla 419 rodzin na kwotę 124.749 zł.
- usługi opiekuńcze – dla 12 rodzin na kwotę 6.900 zł.

Poniżej przedstawiono także zestawienie wydatków jako zadania zlecone GOPS :

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomoc)	rok 2005	
	liczba osób korzystających ze świadczenia	kwota
świadczenia rodzinne	1314	750.907
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	35	121.406
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	6	16.093
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	59	57.000
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	71	124.680
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	40	21.880
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	980	101.870
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	310	133.270
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	211	126.420

zasilek pielęgnacyjny (do 30.04.2007)	0	0
zasilek pielęgnacyjny (od 01.05.2007)	108	161.559
świadczenie pielęgnacyjne	10	39.867
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	84	84.000
zaliczka alimentacyjna	52	108.225
wyprawka szkolna	0	0

źródło danych: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie za rok 2006

Oprócz wymienionych form pomocy materialnej prowadzona jest również pomoc niewymierna w postaci pracy socjalnej. Jest ona prowadzona w różnej formie w zależności od problemów występujących w rodzinie. GOPS w Widawie współpracuje na co dzień z różnymi instytucjami i organizacjami jak np. biura pracy, szkoły, poradnie, ośrodki zdrowia, szpitale, świetlice socjoterapeutyczne, ZUS, KRUS, policja, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Co roku w miesiącu grudniu organizowana jest akcja „gwiazdka dla wszystkich dzieci” mająca na celu zebranie słodczych, maskotek i innych artykułów i obdarowywanie nimi dzieci z ubogich rodzin. W ostatnim roku paczki otrzymało 48 rodzin. Oprócz tego na rzecz ubogich i potrzebujących przekazywane są również obuwie, odzież, sprzęt gospodarstwa domowego i żywność otrzymaną z PCK.

Od 1998 roku w ramach GOPS- u funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej. Jest to ośrodek wsparcia i oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie. Z usług ŚDP korzysta 50 osób, które mają możliwość zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych.

W tym celu prowadzone są różnego rodzaju imprezy okolicznościowe tj. zajęcia plastyczne, treningi manualne, terapia oparta na słowie, muzykoterapia, psychoterapia, terapia pracą i rehabilitacja. Ponadto organizowane są różnego rodzaju imprezy okolicznościowe, spotkania integracyjne, wycieczki, obiady Wielkanocne i Wigilijne. Podstawowym zadaniem ŚDP jest także podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności pensjonariuszy niezbędnych do samodzielnego życia i funkcjonowania w środowisku.

Osoby te są dowożone do ŚDS zakupionym w 2004 r. 16 osobowym samochodem marki Renault przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych. Zakup tego samochodu został w 75 % sfinansowany ze środków PFRON a w 25 % ze środków własnych Urzędu Gminy Widawa.

Podstawowym powodem przyznania pomocy społecznej jest ubóstwo i bezrobocie. Polskie ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji finansowej, lecz zaczyna nabierać cech trwałości. Bardzo niepokojące jest zjawisko popadania w ubóstwo rodzin, które pomimo aktywności zawodowej osiągają bardzo niskie dochody. Obserwujemy też zjawisko dziedziczenia biedy.

Przyczyny ubóstwa można podzielić na: długotrwałą chorobę, alkoholizm, inwalidztwo oraz rodzinne sieroctwo, wielodzietność, samotność, bezrobocie i coraz częściej starość.

Budownictwo mieszkaniowe i warunki życia mieszkańców.

Sytuacja mieszkaniowa w gminie nie odbiega zasadniczo od gmin sąsiadujących, jeśli chodzi o standard i wyposażenie. Głównym rodzajem budownictwa jest budownictwo indywidualne.

Stopień wyposażenia mieszkań w instalacje - takie jak: wodociąg, ustęp splukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie stanowi standard. Mieszkania wyposażone są głównie w gaz propan-butan w butlach. Dystans, jaki dzieli gminę od innych gmin i miast w zakresie wyposażenia mieszkań, jest średni. Mieszkania zwodociągowane są w około 70%.

Wiek zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowany i prawie 3/4 przypada na okres po 1945 r. Stan techniczny budynków mieszkalnych można ogólnie ocenić jako dobry, choć wiele z nich nie spełnia wszystkich wymogów technicznych. Spośród ogółu budynków zdecydowana większość to budynki jednorodzinne.

Ruch budowlany z roku na rok powiększa się czego powodem jest rosnąca cena gruntów i materiałów budowlanych. Brak uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe dodatkowo hamuje jego rozwój na terenie gminy.

Ocenia się, że ok. 90 % budownictwa mieszkaniowego w gminie ma charakter wyłącznie odtworzeniowy, a istniejące budynki są rozbudowywane i modernizowane.

Charakter architektoniczny budynków mieszkalnych nie wyróżnia się cechami budownictwa regionalnego i jest najczęściej w formie mało interesującej repliki budownictwa miejskiego, choć dostępność nowych rozwiązań architektonicznych powoduje z roku na rok poprawę atrakcyjności wyglądu budynków oraz zastosowanych rozwiązań.

Gmina posiada korzystne dla swoich mieszkańców środowisko przyrodnicze. Jest ono stosunkowo czyste. Nie ma na swoim terenie, jak i nie znajduje się ona w zasięgu emitorów zanieczyszczających powietrze. Jakość środowiska podnoszą wysokie walory przyrodnicze, gmina posiada zwarte kompleksy lasów. Ponad 54 % terenu gminy znajduje się w Parku Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki.

Jakość życia w gminie podnosi wysoki stopień jej zwodociągowania, Gmina Widawa posiada czynną sieć rozdzielczą bez przyłączy równą 133,7 km. Ocenia się, że do sieci wodociągowej przyłączonych jest ok. 1.897 budynków, co stanowi 70 % zwodociągowania gminy. Właścicielem i administratorem sieci jest Urząd Gminy w Widawie.

Jakość życia obniża natomiast brak zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Sytuacja taka jest uciążliwa szczególnie dla tych mieszkańców, którzy korzystają z wodociągu zbiorowego. Odczuwają oni problemy z częstym opróżnianiem zbiorników bezodpływowych pobierających ścieki. Większość wniosków mieszkańców podczas konsultacji społecznych dotyczyła konieczności objęcia gminy zbiorowym systemem kanalizacji. Na terenie gminy działają jedynie dwie oczyszczalnie ścieków w Widawie i Ligocie i obsługują w sumie około 303 gospodarstwa domowe. Długość sieci wynosi zaledwie 11 km.

Gmina posiada dobry układ komunikacyjny. Korzystne połączenie komunikacyjne z regionem i krajem stwarzają przebiegające przez gminę drogi wojewódzkie: Sieradz – Szczerców, Łask – Wieluń. Biegająca przez środek gminy linia kolejowa Herby Nowe – Gdynia wzbogaca możliwości komunikacyjne i transportowe z najbardziej odległymi częściami Polski. Komunikacja wewnętrzna odbywa się po drogach wojewódzkich powiatowych i gminnych. Utrudnia ją zły stan techniczny tych dróg. Duże odcinki dróg są zbyt wąskie, bez nawierzchni twardej ulepszonej. Rozwiązaniem byłaby budowa dróg asfaltowych.

W Gminie Widawa jest jeden operator sieci Telekomunikacja Polska S.A.

Na terenie Gminy Widawa oddano do użytkowania następujące stacje bazowe telefonii komórkowej:

- 1) Polkomtel – Widawa ul. Kielczygłowska 16, działka nr 1082,
- 2) PTK „Centertel” – Widawa ul. Kielczygłowska, działka nr 754/2.

Na terenie gminy zlokalizowane są także dwie stacje telefonii komórkowej: Polkomtel S.A. Plus GSM, oraz Orange.

Stacje paliw natomiast zlokalizowane są: przy ul. Kościuszki 14; PKN „Orlen”, oraz przy ul. Kielczygłowskiej 15; P.H.U.T „Aga” Agnieszka Soroczyńska.

Baza noclegowa na terenie Gminy Widawa funkcjonuje w oparciu o zasoby mieszkaniowe ludności. Gospodarstwo agroturystyczne należące do pana Józefa Balcerzaka znajduje się w miejscowości Ruda. Na terenie gminy znajduje się również w miejscowości Chociw bar gastronomiczny „Zbyszka” należący do pana Zbigniewa Kaczmarka.

2.3. Podmioty gospodarcze i rolnictwo

Na terenie gminy funkcjonuje obecnie 390 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Prawie 96 % z nich należy do sektora prywatnego. Większość z zarejestrowanych firm stanowią podmioty małe, o czym może świadczyć również to, że większość z nich działa w formie

osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zwiększenie liczby podmiotów po roku 2004 w pewnym stopniu związane było z sytuacją na rynku pracy i poszukiwaniem możliwości prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Innym czynnikiem wpływającym na wspomnianą tendencję była szeroko stosowana praktyka samozatrudnienia, wymuszana przez pracodawców w celu zmniejszenia ich kosztów działalności. Dynamikę wzrostu liczby podmiotów gospodarczych przedstawiono poniżej.

Poziom aktywności gospodarczej na terenie gminy, mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców, należy ocenić jako niewystarczający. Wartość wspomnianego wskaźnika dla Gminy Widawa wynosi tylko 20,91 podczas gdy średnia dla kraju wynosi ponad 90. O charakterze lokalnej gospodarki wiele mówi również struktura branżowa.

Na terenie Gminy w roku 2006 ogólna liczba podmiotów gospodarczych wynosiła 390 (dane z ewidencji działalności gospodarczej UG w Widawie)

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności ilość podmiotów przedstawia się następująco:

usługi i handel stanowią 310 zarejestrowanych podmiotów natomiast działalność produkcyjna wykonuje 80 podmiotów gospodarczych.

Z porównania struktury zatrudnienia mieszkańców Gminy Widawa z liczbą podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Widawa wynika, że większość działających podmiotów gospodarczych to zakłady małe zatrudniające niewiele osób (głównie 1-20). Najwięcej podmiotów gospodarczych dotyczy działalności handlowej, zakłady produkcyjne natomiast należą do największych pod względem zatrudnienia.

Najwięcej podmiotów gospodarczych jest zarejestrowanych w sektorach handlu i drobnych usług. Struktura taka ma swoje uzasadnienie w stosunkowo niskich nakładach związanych z rozpoczęciem prowadzenia działalności w wymienionych sektorach i szybkim uzyskiwaniem przychodów. W kolejnych działach liczba jednostek prowadzących działalność jest już znacznie mniejsza na co wskazują powyższe dane.

Duża różnorodność działających podmiotów gospodarczych pozwala na funkcjonowanie różnych branż, które znajdują największy popyt na rynku i są opłacalne. Należy stwierdzić, że charakter prowadzonej działalności gospodarczej: produkcja i handel oraz duża liczba działających podmiotów gospodarczych to pozytywne przesłanki dla rozwoju życia gospodarczego gminy.

Liczba działających podmiotów gospodarczych określonych branż świadczy o handlowo – usługowym charakterze gminy z dużym udziałem działalności produkcyjnej.

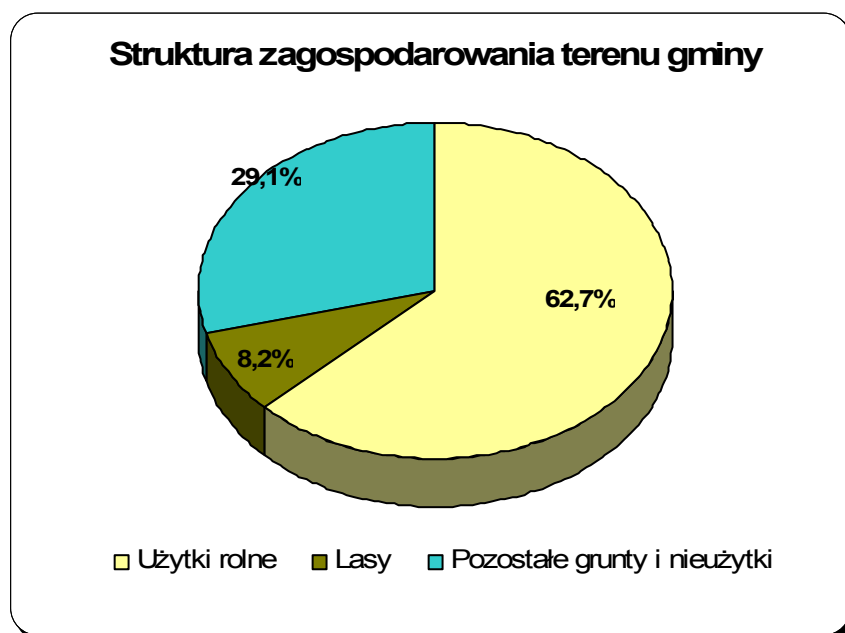
Wśród najpoważniejszych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy należy wymienić:

L.p.	Podmiot
1.	„Baxter – Terpol” Sp. z o.o. Zakład Produkcji Płynów Infuzyjnych w Chociwiu zatrudnia ok. 150 osób,
2.	Polbox – Łódź, (fabryka tektury falistej i opakowań w miejscowości Rogóżno, zatrudniająca ok. 100 osób),
3.	„Candela” Sp. z o.o. Frąckiewicz Wacław – produkcja zniczy i wieszaków w Goryniu,
4.	Zakład Stolarstwa Budowlanego „Sylwan” – stolarstwo, przetwórstwo tworzyw sztucznych w Chociwiu
5.	„Eko – Farb” Sp. z o.o. – produkcja farb i lakierów w Chociwiu,
6.	Szaflak Wacław – masarnia, ubojnia oraz handel w Widawie,
7.	Tadeusz Siciński i spółka – rzeźnictwo, masarnia, wędliniarstwo w Widawie,
8.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Kawiks” Karol Chachulski, Wincenty Chachulski Spółka jawna; masarnia, ubojnia, handel w Patokach,
9.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Przewozowe Michałak Wacław – cukiernia, handel w Widawie,
10.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Przewozowe Andrzej Bartoszek – piekarnia, cukiernia
11.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Przewozowe Dariusz Hałaczkiwicz – piekarnia, cukiernia
12.	Cezariusz Boruszyński - piekarnictwo
13.	Przedsiębiorstwo Handlowe „Daniel” – handel materiałami budowlanymi, chemicznymi, opalem w Widawie,
14.	Firma Handlowo-Usługowa „Athena” – materiały budowlane, skład opału w Widawie,
15.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Transportowe – „Aga” - stacja paliw, transport w Widawie,
16.	P.U.H. Utensylia Pogrzebowe – Mosińska Anna, Mosińska Jadwiga, Mosiński Andrzej – w Woli Kleszczowej,
17.	Zakład Krawiecki Kopytnik Włodzimierz – krawiectwo, handel w Widawie,
18.	P.P.H.U. Modex Elżbieta i Jerzy Ornafeł – krawiectwo w Rogóżnie,
19.	„Druć Plast” Ireneusz Płociennik – produkcja wyrobów z drutu, siatki

	ogrodzeniowej – w Widawie,
20.	H.B.M. Zakład wielobranżowy Lewandowicz Wiktor –wytwarzanie wyrobów z drutu, ogrodzeń w Widawie.
21.	WIDATEX - firma dziewiarska
22.	TOM – KOR mini market
23.	MIS – mini market
24.	Kacperska Róża – materiały hydrauliczne
25.	Anna i Andrzej Krata – materiały instalacyjne
26.	Żurawski i Urbaniak – materiały budowlane
27.	ROLNIK SHUP – materiały budowlane, opałowe, skład nawozów
28.	Andrzej Kaczmarek – zakład betoniarski
29.	Jacek Miksa – zakład betoniarski

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widawa

Ważnym sektorem gospodarki lokalnej w gminie Widawa jest rolnictwo – stanowi ono źródło utrzymania dużej części ludności. Użytki rolne zajmują około 11.181,20 hektarów, co stanowi ok. 63 % całej powierzchni gminy. Większość z nich – 6.492,44 hektarów - jest wykorzystywana jako grunty orne (58%). Lasy i obszary leśne stanowią ok. 8,3 % (1,5 tys. hektarów) powierzchni gminy. Strukturę zagospodarowania terenu Gminy Widawa ukazano na poniższych wykresach.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widawa

Struktura użytkowania gruntów to jeden z podstawowych czynników warunkujących rozwój rolnictwa. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Widawa w ciągu ostatnich lat nie ulega zmianie, użytki rolne stanowią ok. 63 % ogólnej powierzchni gminy. Grunty orne w 58 % wykorzystywane są pod zasiewy zbóż podstawowych (pszenica i żyto), ok. 6 % gruntów ornych wykorzystywane jest pod uprawę ziemniaków. Możliwość intensyfikacji produkcji roślinnej w głównej mierze określają warunki glebowe, które w Gminie Widawa charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem. Najwięcej jest gleb najslabszych: V i VI klasy bonitacyjnej, zajmują one ponad 63 %. Gleby średnie klas IV a i IV b zajmują ok. 25 %, a najlepsze podlegające ochronie, klasy II i III 12 %. W związku z tym w strukturze przydatności rolniczej gleb największy udział zajmują kompleksy słabe nadające się do upraw mniej wymagających, do których należy żyto i ziemniaki.

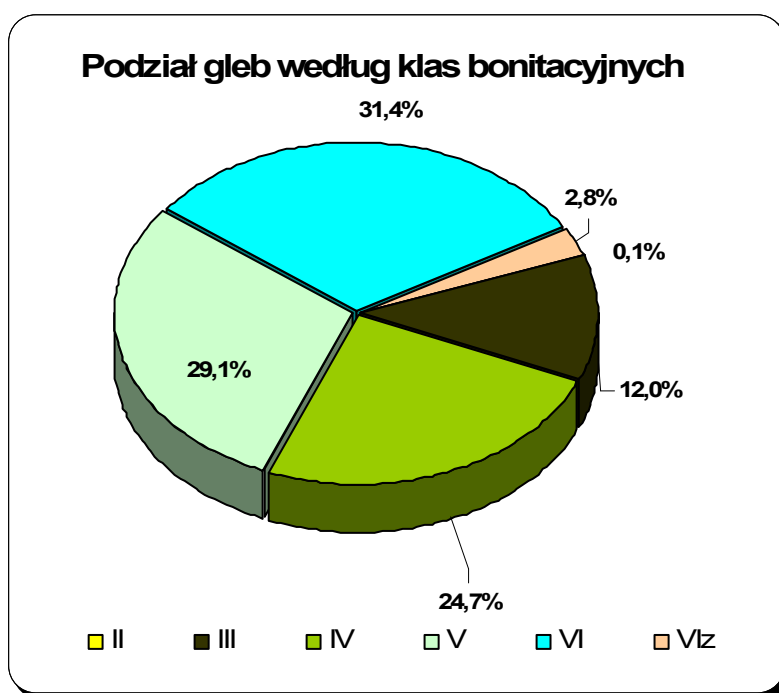
We wschodniej części Gminy Widawa występują na znacznej przestrzeni gleby brunatne (kl. II i III). Na terenie gminy wytworzyły się również rędziny, należące do gleb dobrych kl. IV-III.

Występujące w dolinach rzek i obniżeniach gleby to mady oraz gleby organiczne. Najbliżej rzeki znajdują się mady piaszczyste, bardzo lekkie, zawierające nawet do 10 % części splawianych. Są to gleby bardzo słabe, klasy V i VI.

Gleby słabe zajmują 63,23 % powierzchni.

Najlepsze gleby są skupione w południowo-zachodniej części gminy.

Gmina ma ogólnie słabe gleby. Najlepsze gleby w gminie występują: pomiędzy Widawą, a doliną Warty. Gleby te podlegają ochronie przed zainwestowaniem i powinny być wykorzystane do produkcji rolnej.

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widawa

Poniżej przedstawiono powierzchnię zasiewów głównych ziemiopłodów i zbóż podstawowych:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
OGÓŁEM	6492,44	100,0	6492,14	100,0
Zboża ogółem ¹	5244,27	80,8	5243,97	80,8
w tym zboża podstawowe				
z mieszankami zbożowymi	5071,31	78,1	5071,31	78,1
Strączkowe jadalne na ziarno	0,69	0,0	0,69	0,0
Ziemniaki	623,75	9,6	623,75	9,6
Przemysłowe	48,27	0,7	48,27	0,7
w tym:				
buraki cukrowe	44,07	0,7	44,07	0,7
rzepak i rzepik	4,10	0,1	4,10	0,1
Pastewne ²	489,29	7,5	489,29	7,5
Pozostałe	86,17	1,3	86,17	1,3
w tym warzywa	19,71	0,3	19,71	0,3
1) Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno. 2) Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.				

źródło danych: dane przekazane z Urzędu Gminy Widawa

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
OGÓŁEM	3992,82	100,0	3992,82	100,0
Pszenica	726,42	18,2	726,42	18,2
Żyto	2247,81	56,3	2247,81	56,3
Jęczmień	180,47	4,5	180,47	4,5
Owies	403,59	10,1	403,59	10,1
Pszenżyto	434,53	10,9	434,53	10,9

źródło danych: dane przekazane z Urzędu Gminy Widawa

Ocenia się, że produkcja zwierzęca jest w ostatnim czasie mniej opłacalna. Zmalała hodowla bydła mlecznego w małych gospodarstwach ale widać nieznaczny wzrost hodowli bydła w gospodarstwach większych. Oprócz hodowli bydła dużym zainteresowaniem cieszy się również tucz trzody chlewnej i hodowla drobiu.

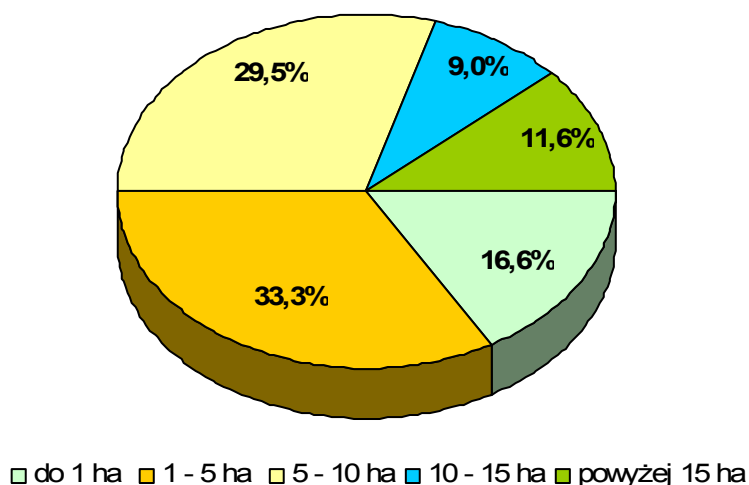
W hodowli zwierząt dominuje bydło, trzoda chlewna oraz owce. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą ilość zwierząt w gospodarstwach na terenie gminy Widawa.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
	w sztukach	
Bydło	5921	5921
w tym krowy	3228	3228
w tym krowy mleczne	3220	3220
Trzoda chlewna	6157	6157
w tym lochy	633	633
Owce	1591	1591
w tym maciorki 1-roczone i starsze	500	500
Kozy	210	210
w tym samice 1-roczone i starsze	97	97
Konie	115	115
w tym konie 3-letnie i starsze	93	93
Króliki (samice)	1166	1166
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	88	88
Pnie pszczele	529	529
Drób ogółem	50527	50527
w tym drób kurzy	37541	37541
Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych	51	51

źródło danych: dane przekazane z Urzędu Gminy Widawa

Wzrostowi efektywności produkcji rolnej nie sprzyja również utrzymujące się rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy. Wśród 1653 gospodarstw zaledwie nieco ponad 20% (340) posiada powierzchnię większą niż 10 hektarów, co pozwala na osiąganie zysków z efektów skali produkcji rolnej. Można przypuszczać, że gospodarstwa poniżej 5 hektarów, których jest na terenie gminy aż 825, w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli.

Struktura gospodarstw rolnych według wielkości

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widawa

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego w gminie kształtuje się na poziomie około 7,51 ha, co w polskich warunkach jest wynikiem poniżej średniej krajowej, wynoszącej 9,48 ha. Na tym tle struktura powierzchniowa gospodarstw na obszarze Gminy Widawa prezentuje się słabo i może być przyczyną problemów związanych z efektywnością produkcji rolnej. W poniższej tabeli pokazano szczegółowe zestawianie obrazujące powierzchnię i liczbę gospodarstw rolnych na terenie gminy Widawa.

GRUPY OBSZAROWE UŻYTKÓW ROLNYCH	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha		
		ogólna	użytków rolnych	Lasów i gruntów leśnych
OGÓŁEM				
OGÓŁEM.....	1653	13154,30	11181,20	1468,99
do 1 ha.....	274	151,06	103,59	11,93
1 - 5.....	551	1987,20	1569,67	294,46
5 - 10.....	488	4217,18	3481,66	572,40
10 - 15.....	192	2715,71	2311,44	316,71
15 ha i więcej.....	148	4083,15	3714,84	273,49
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓŁEM.....	1653	13154,30	11181,20	1468,99
do 1 ha.....	274	151,06	103,59	11,93
1 - 5.....	551	1987,20	1569,67	294,46

5 - 10.....	488	4217,18	3481,66	572,40
10 - 15.....	192	2715,71	2311,44	316,71
15 ha i więcej.....	148	4083,15	3714,84	273,49

źródło danych: dane przekazane z Urzędu Gminy Widawa

Rolnictwo na terenie Gminy Widawa oznacza się niskim poziomem rozwoju infrastruktury, technicznego wyposażenia gospodarstw rolnych. Do najważniejszych czynników naturalnych wywierających decydujący wpływ na produkcję rolną, jej strukturę i wydajność zaliczyć należy warunki klimatyczne i glebowe, rzeźbę terenu oraz stosunki wodne.

Korzystne położenie – przyrodnicze, w parku krajobrazowym i osadniczo – komunikacyjne – w zasięgu oddziaływania ośrodków miejskich stwarza duże możliwości dla produkcji rolnej, jej różnorodności, intensywności i zbytu. Położenie gminy w ciekawym przyrodniczo regionie stwarza szanse dla rozwoju nowej funkcji jaką jest agroturystyka.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej widać rozwój większych gospodarstw rolnych. Małe gospodarstwa nie inwestują w swój rozwój.

2.4. Infrastruktura techniczna

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną jest jednym z głównych wyznaczników poziomu życia i możliwości rozwoju gospodarczego danego obszaru.

Wodociąg

Zaspokajanie potrzeb przez system wodociagowy – wiąże się ze spełnieniem dwu imperatywów (norm):

- zachowania wymagań jakościowych wobec wody dostarczanej na różne cele,
- zapewnienia dostarczania wody w oczekiwanej, racjonalnie uzasadnionej potrzebami ilości.

Wody występujące w przyrodzie narażone są na różnorakie zanieczyszczenia, rozumiane jako nadmierne – w stosunku do dopuszczalnych dla danego rodzaju użytkowania wód – stężenia związków mineralnych, organicznych lub bakterii.

Większość wód zanieczyszczonych można przystosować do użycia w drodze procesów uzdatniających (fizyko – chemicznych) w Stacjach Uzdatniania Wody (SUW).

Gmina Widawa należy do obszaru o wysokim stopniu scentralizowanego zaopatrzenia w wodę z ujęć wodociagowych. Sieć wodociagowa na terenie Gminy wykonana jest z rur PCV, stalowych i azbestowo – cementowych, które w przyszłości podlegać będą wymianie.

Blisko 70% obszaru gminy jest zwodociągowane. Brak natomiast dostatecznej infrastruktury służącej odprowadzaniu zanieczyszczeń.

Na terenie gminy znajdują się 4 stacje uzdatniania wody w miejscowościach:

- Widawa,
- Brzyków,
- Górki Grabińskie,
- Chociw.

Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 133,7 km. Natomiast liczba obsługiwanych gospodarstw wynosi obecnie 1897.

Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Gmina Widawa jest skanalizowana w 11 %. Łączna długość kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy wynosi 10,8 km. Miejscowości skanalizowane to Widawa oraz Ligota o długości czynnej sieci sanitarnej 1,3 km. Sieć ta obsługuje w sumie 313 gospodarstw.

Ścieki bytowo – gospodarcze z budynków indywidualnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, a następnie są wywożone przez samochody asenizacyjne do punktu zlewowego ścieków sanitarnych przy istniejących oczyszczalniach ścieków.

Na terenie gminy znajdują się 4 oczyszczalnie ścieków: oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne na terenie zakładów produkcyjnych „Baxter Terpol” w Chociwii oraz „Kawiks” w Patokach oraz dwie oczyszczalnie gminne.

Oczyszczalnia ścieków w Widawie - typ CMM-500 docelowo dla mieszkańców Widawy, Podgórze, Świerczowa $Q_{\max}/d = 399 \text{ m}^3/d$, stopień redukcji CHZT – 94,3 %, BZT 5 – 98,3 % zawiesina 94,9 %, azot ogólny 77,5 %, fosfor ogólny 71,1%. Oczyszczalnia typu CMM-500 pracuje w oparciu o technologię dwufazowego osadu czynnego: denitryfikacji-nitryfikacji. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o wysokim stopniu redukcji biogenów. Skratki i ustabilizowany osad nadmierny jest odwadniany na prasie mechanicznej i odbierany przez firmę Eko-Region Bełchatów. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki dowożone przez służby gminne z terenu Gminy. Oczyszczalnia przyjmuje również osad nadmierny z oczyszczalni kontenerowej w Ligocie.

Druga oczyszczalnia zlokalizowana jest w Ligocie jest to oczyszczalnia typu CMM-20 (kontenerowa) dla miejscowości Ligota $Q_{\max}/d 28,8 \text{ m}^3/d$, $Q_{\text{aktualne}} = 8 \text{ m}^3/d$. Stopień redukcji BZT5 wynosi 92,5 %, zawiesina organiczna 81,5%, azot ogólny -50 %, fosfor ogólny –65 %. Oczyszczalnia typu CMM-20 pracuje w oparciu o technologię dwufazowego osadu czynnego denitryfikacja i nitryfikacja. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o wysokim stopniu redukcji biogenów. Skratki oraz osad nadmierny przewożone są na oczyszczalnię ścieków w Widawie.

Zaniedbanie jakim jest prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej z naciskiem na jeden z jej elementów wpływa niekorzystnie na środowisko i zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba), które okresowo wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni w obydwu miejscowościach. Zdecydowana większość istniejących zbiorników jest nieszczelna, a część gospodarstw w ogóle ich nie posiada. Brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że są one często bezpośrednio odprowadzane do rowów melioracyjnych, zanieczyszczając okoliczne ciek wodne.

W pozostałych miejscowościach, nie posiadających sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Wiele gospodarstw ma nieuporządkowaną gospodarkę ściekową. Ścieki nie oczyszczone wywożone są bezpośrednio na pola lub zrzucane bezpośrednio do gruntu lub okolicznych rowów. W zakresie gospodarki ściekowej na terenie gminy, powinien być opracowany program kanalizacji, który sprecyzowałby sposób odprowadzenia ścieków z wszystkich miejscowości w gminie.

Gospodarka odpadami

Gmina Widawa nie posiada własnego wysypiska. Mieszkańcy mają podpisane indywidualne umowy z firmami odbierającymi odpady.

Ciepłownictwo i gazyfikacja

Na obszarze gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza, dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Do ogrzewania stosuje się zarówno paliwa stałe, jak i płynne.

Nie przewiduje się realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Przyjmuje się ogrzewanie urządzeniami lokalnymi wbudowanymi; zasilającymi w zasadzie obiekty leżące na jednej posesji. Ewentualne wspólne źródła ciepła mogą obejmować kilka posesji sąsiadujących.

Rodzaj ogrzewania zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa [paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna, biogaz], według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasieconych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych.

Obecnie na terenie gminy nie jest poprowadzona sieć gazociągowa. Mieszkańcy zaopatrywani są w gaz bezprzewodowy – butlowy. Ponad 80% gospodarstw domowych korzysta z tego rodzaju środka energetycznego.

W długoterminowych planach rozwoju gminy planowana jest gazyfikacja gminy, poparte jest to wolą mieszkańców, którzy wyrazili aprobatę dla tego typu inwestycji.

Jak dotąd w strukturze użytkowania paliw energetycznych na terenie gminy, gaz ziemny pełni rolę pomniejszą, jednak jego wykorzystanie wydaje się być przyszłościowe i powinno być promowane jako przyjazne środowisku. Jednym z czynników warunkujących mały udział gazu, jest jego mała dostępność, spowodowana brakiem sieci gazowniczej na terenie gminy i konieczność korzystania z uciążliwych butli gazowych. Obecnie 1376 gospodarstw domowych korzysta z takiego rozwiązania. Co stanowi 80% ogółu gospodarstw domowych w gminie.

Elektroenergetyka

Podstawowymi źródłami zaopatrzenia gminy w energię elektryczną są stacje zasilające 110/15 kV „Rusiec” w Ruścu i „Kozuby” w gminie Sędziejowice. Przesyłanie i dystrybucja tej energii na obszarze gminy odbywa się z ww. stacji 110/15 kV siecią rozdzielczą średniego napięcia 15 kV, która pracuje w układzie magistralnych i odgałęźnych linii napowietrznych z lokalnymi stacjami transformatorowo – rozdzielczymi 15/0,4/0,23 kV, usytuowanymi w poszczególnych miejscowościach. Ze stacji tych energia elektryczna doprowadzana jest do poszczególnych użytkowników, miejscowymi liniami rozdzielczymi niskiego napięcia 0,4/0,23 kV. Operatorem całego układu sieci elektroenergetycznej jest Zakład Energetyczny Łódź –Teren S.A. z siedzibą w Wieluniu.

Przez teren gminy przebiega elektroenergetyczna linia wysokiego napięcia 110 kV relacji Zduńska Wola –Kozuby –Rusiec – Trębaczew.

Drogi

Na terenie gminy Widawa istnieje dość dobrze rozbudowana sieć dróg. Jednakże ich stan techniczny nie jest zadowalający. Głównymi szlakami przechodzącymi przez teren gminy są dwie drogi wojewódzkie nr 481 relacji Łask – Wieluń, oraz nr 480 relacji Sieradz – Szczerców. Drogi te mają istotny wpływ na kształtowanie zewnętrznych powiązań gminy. W związku z ich głównie tranzytową funkcją charakteryzują się one największym natężeniem ciężkiego ruchu kołowego. Stan techniczny tych dróg określany jest jako dobry. Posiadają one nawierzchnie bitumiczne, są dobrze oznakowane i we właściwy sposób utrzymywane.

Stan dróg powiatowych i gminnych jest niezadowalający – zniszczona nawierzchnia tych dróg, brak utwardzenia i źle utrzymane pobocza powodują ich okresową nieprzejezdną.

Ogółem drogi w gminie wynoszą 173,3 km, w tym 104,31 km na utwardzaną nawierzchnię.

Poniżej przedstawiono zestawienie dróg gminnych wraz z ich długością i numeracją:

Nr drogi	Opis odcinka	
	Nazwa	Długość [km]
Drogi wojewódzkie		
481	Łask – Wieluń	
480	Sieradz – Szczerców	
Razem		
Drogi powiatowe		
1765E	Ligota - Widawa	6,99
2306E	Górki Grabińskie- Zamość -Korczyska	0,8
2307E	Dębina – Dąbrowa Widawska	2,36
2308E	Rogoźno - Patoki	8,77
2309E	Brzyków – Zborów – Chociw – Chrzastawa	15,795
2310E	Kolonia Zawady – Zawady	2,245
2311E	Widawa - Ochle	8,88
2312E	Brzyków – Zabłocie	0,425
2313E	Ochle – Kamyk	1,535
Razem		47,80
Drogi gminne		
103001E	Świerczów – Widawa	
103002E	Widawa ul. Słowackiego, ul. Kuziówek	
103003E	Wielka Wieś – Brzyków	
103004E	Kol. Zabłocie – Zabłocie	
103005E	Widawa –Zawady – Chrusty	
103006E	Zborów – Kolonia Chrusty – Wincentów – Józefów – Sarnów – gr. Gm. Rusiec	
103007E	Grabówie – Kolonia Ochle	
103008E	Kolonia Ochle – Kurówek Ochelski – gr. Gm. Rusiec	
103009E	Zawady - Wincentów	
1030010E	Las Zawadzki - Chociw	
1030011E	Wincentów – gr. Gm. Rusiec	
1030012E	Kłęcz – Sarnów – gr. Gm. Rusiec	
1030013E	Rogóźno – Kol. Rogóźno	
1030014E	Kolonia Zawady – Ruda – Chrzastawa – gr. gm. Szczerców	
1030015E	Wola Kleszczowa - Witoldów	
1030016E	Kolonia Wola Kleszczowa – Kąty – gr. gm. Konopnica	
1030017E	Goryń – Restarzew Środkowy – gr. gm. Szczerców	
103058E	Podule – gr. Gm. Sędziejowice – Górki Grabińskie	
103064E	gr. gm. Sędziejowice - Patoki	
103065E	gr. gm. Sędziejowice – Józefów Widawski – gr. gm. Żelów	
114208E	gr. gm. Burzenin – Wielka Wieś – Dąbrowa Widawska	

114214E	gr. gm. Burzenin – Wielka Wieś – Siemiechów – gr. gm. Konopnica	
119005E	gr. gm. Zapolice – Korzeń – gr. gm. Burzenin	
Razem		
	Razem wszystko	173,3 km

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Widawa

Ponadto poprzez Gminę Widawa, w układzie przebiega linia kolejowa relacji Śląsk-Zduńska Wola Bydgoszcz –Wybrzeże (Gdynia, Gdańsk) ze stacją na terenie gminy w miejscowości Chociw. Jest to linia magistralna o znaczeniu państwowym zbudowana w 1933 r. Magistrala ta przebiega przez miejscowości Chorzów -Herby Nowe – Tczew – Porty i ma duże znaczenie ze względu na transport materiałów i osób ze Śląska do Polski centralnej i na Wybrzeże Gdańskie.

3. Analiza SWOT

3.1. Założenia metodologiczne

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest Analiza SWOT (**S**trengths, **W**eaknesses, **O**pportunities, **T**hreats). Stanowi ona zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych wynikających z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących. Zasadę przeprowadzania badania ilustruje poniższa tabela.

Mocne strony	Słabe strony
zalety społeczności, zasoby: ludzkie, środowiska, finansowe dostępne w rozwiązywaniu problemów, elementy przewagi nad innymi	obecnie istniejące problemy i bariery, przeszkody do podjęcia działań, brakujące elementy
Szanse	Zagrożenia
zmiany w otoczeniu sprzyjające działaniom, konkretne zyski, możliwi partnerzy	negatywne skutki uboczne działań, próba przewidzenia nieoczekiwanych skutków, zagrożenia i rozwiązania, których należy uniknąć

Strategia powinna opierać się na mocnych stronach lokalnej społeczności i środowiska, eliminować słabości, wykorzystywać pojawiające się szanse oraz unikać przyszłych zagrożeń. W gminie

Widawa przy tworzeniu strategicznego programu działania skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów, przyjmując z definicji zewnętrzne ograniczenia związane z położeniem geograficznym, obowiązującym w Polsce systemem legislacyjnym, poziomem rozwoju gospodarczego, czy też stanem finansów publicznych, gdyż zagadnienia te w ograniczonym stopniu mogą być przedmiotem lokalnej polityki samorządu.

Analizie poddano cztery najważniejsze obszary działalności gminy – są to:

- Finanse
- Infrastruktura i ochrona Środowiska
- Gospodarka
- Sfera społeczna

W każdym z tych obszarów wskazano na atuty i problemy, wynikające z istniejącej sytuacji zdiagnozowanej w pierwszej części procesu tworzenia Strategii.

Analizę SWOT rozpoczęto od wskazania analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego:

Analiza otoczenia wewnętrznego	
Silne Strony	Słabe strony
Dobra dostępność komunikacyjna	Zły stan dróg gminnych i powiatowych
Duża ilość zabytków	Słabo rozbudowana infrastruktura kanalizacyjna
Walory przyrodniczo – rekreacyjne	Brak sieci gazowej
Duża lesistość gminy	Zanieczyszczenie środowiska wynikające z niskiej edukacji ekologicznej mieszkańców
Dobrze rozwinięta opieka społeczna	Duża liczba dzikich wysypisk
Dobrze rozwinięta sieć telefoniczna	Brak systemu segregacji odpadów
Rozwinięta sieć wodociągowa	Wysokie bezrobocie
Możliwość rozwoju w zakresie turystyki	Niski poziom przedsiębiorczości
Dostęp do terenów, które mogą zostać przystosowane do realizacji inwestycji przemysłowych	Niski odsetek osób wykształconych
Dobrze zorganizowany system oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjum	Apatia i marazm mieszkańców

Dobra opieka lekarska	Świadomość braku perspektyw wśród młodzieży
Sieć świetlic socjoterapeutycznych	Patologia wśród młodzieży
Działania sportowo-rekreacyjne podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach aktywnie funkcjonującego stowarzyszenia	Brak planu zagospodarowania przestrzennego
Istnienie Środowiskowego Domu Samopomocy	Brak zachęt dla inwestorów oferowanych przez gminę
	Słaba promocja gminy
	Niska zasobność finansowa gminy
	Brak instytucji otoczenia rolnictwa (np. zakłady przetwórstwa rolnego, rynki hurtowe,)
	Zły stan lokalnych usług komunikacyjnych
	Bariery infrastrukturalne dla osób niepełnosprawnych
	Utrudniony dostęp do Internetu
	Zły stan techniczny obiektów zabytkowych
	Brak bazy turystycznej, w tym infrastruktury dla turystyki wodnej

Analiza otoczenia zewnętrznego

Szanse	Zagrożenia
Zwiększający się dostęp do środków finansowych oferowanych przez fundusze pomocowe	Ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz warunków zamieszkania
Wzrost intensywności współpracy między-gminnej na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych	Negatywne oddziaływanie dużych przedsiębiorstw na środowisko naturalne oraz gospodarkę turystyczną,

Napływ inwestorów zewnętrznych w związku z poprawą promocji gminy i postępem procesów integracyjnych w Europie	Niewielkie perspektywy ograniczenia ubóstwa mieszkańców
Poprawa dostępności do edukacji poprzez wykorzystanie bazy szkoły na organizację kursów i szkoleń	Trudności związane z ograniczeniem patologii wśród młodzieży

3.2. Analiza poszczególnych obszarów życia społeczno- gospodarczego

W kolejnych punktach przedstawiono syntetyczne wyniki przeprowadzonej analizy aktualnego stanu gminy Widawa w podziale na główne dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

3.2.1. Finanse gminy

Silne strony	Braki, problemy
Realny wzrost dochodów budżetu gminy w latach 2004-2006	Niski poziom dochodów budżetowych na 1 mieszkańca
Rosnący udział dochodów własnych w budżecie gminy	Nierównomierny poziom inwestycji w kolejnych latach
Tendencja do tworzenia budżetów zrównoważonych	Wysoki wskaźnik sztywnych wydatków budżetu (w szczególności na oświatę)
Znaczący wzrost dochodów z tytułu udziałów w podatkach budżetu państwa	Brak planu zagospodarowania przestrzennego, konieczność aktualizacji Studium uwarunkowań
Sukcesy w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych	
Szanse	Zagrożenia
Dostępność funduszy unijnych w latach 2007-2015	Niepewność związana z systemem finansowania samorządu
Utrzymujące się tempo wzrostu gospodarczego	Opóźnienia w przygotowywaniu programów operacyjnych dla funduszy unijnych
Rozwijanie idei samorządności	

3.2.2. Infrastruktura i ochrona środowiska

Silne strony	Braki, problemy
Dogodne drogowe połączenia komunikacyjne (istnienie drogi nr 480 i 481)	Niska bonitacja gleb;
Rozwinięta sieć wodociągowa	Zanieczyszczenie cieków wodnych powierzchniowych i podziemnych
Istniejące niewykorzystane moce przerobowe oczyszczalni ścieków	Niski stopień skanalizowania gminy
Wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców	Niska atrakcyjność krajobrazu utrudniająca rozwój funkcji turystycznych i wypoczynkowych
Korzystne warunki do prowadzenia gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego	Zły stan nawierzchni dróg, brak chodników i dróg rowerowych
Występowanie surowców mineralnych	Niewystarczające parametry jakościowe pracy oczyszczalni
Walory turystyczne i krajobrazowe	Występujące obszary zalewowe i niskiej emisji
Występowanie licznych zabytków na terenie gminy	Brak zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych
	Słabe uzbrojenie terenów pod przyszłe inwestycje
	Nieuregulowana gospodarka odpadami
Szanse	Zagrożenia
Możliwość pozyskania znacznego wsparcia z funduszy unijnych	Wzrost kosztów surowców energetycznych
Przeznaczenie gleb o niskiej jakości pod zalesienie	Brak wystarczających środków finansowych na aktywną ochronę środowiska.
Podejmowane inwestycje w zakresie poprawy stanu infrastruktury technicznej	Wzrastający ruch pojazdów kołowych
Możliwość łączenia się w Partnerstwa Publiczno – Prywatne	

3.2.3. Rozwój gospodarczy

Silne strony	Braki, problemy
Rosnąca liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych
Istniejące potencjalne tereny pod inwestycje	Wysoki odsetek ludności zatrudnionej w rolnictwie
Relatywnie niskie ceny gruntów oraz koszty pracy	Niska efektywność produkcji rolnej
Bliskość dużych ośrodków miejskich i chłonnych rynków zbytu	Słabo rozwinięty lokalny popyt na pracę
Rozwój sfery handlu i usług	Duża liczba osób pozostających bez pracy, w tym długotrwale bezrobotnych
	Nierozwinięty system ulg podatkowych dla inwestorów
	Niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy
	Słabe uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje
	Nierozwinięty sektor turystyczny na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
Rozwój gospodarczy kraju	Niesprzyjająca koniunktura na rynku rolnym
Dostępność zewnętrznych funduszy finansujących inwestycje	Niski poziom przedsiębiorczości

3.2.4. Sfera społeczna

Silne strony	Braki, problemy
Istnienie placówek oświatowych i kulturowych na terenie Gminy	Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach
Działalność organizacji społecznych	Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej
Wysoka pomoc GOPS	Niewielka ilość akcji profilaktycznych i promujących zdrowy tryb życia
Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej	Niewystarczająca liczba imprez kulturalnych
Istnienie świetlic środowiskowych	Konieczność modernizacji i rozbudowy bazy rekreacyjno-sportowej
	Brak środków na zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży
Szanse	Zagrożenia
Możliwość pozyskania zewnętrznych środków na inwestycje i programy społeczne	Apatia i marazm mieszkańców gminy
Stworzone ramy współpracy samorządu z organizacjami i instytucjami zewnętrznymi	Proces starzenia się społeczeństwa i zjawisko odpływu młodych mieszkańców gminy
	Przenoszenie złych wzorców zachowań do społeczności lokalnej
	Przyjmowanie postaw roszczeniowych wśród odbiorców pomocy społecznej

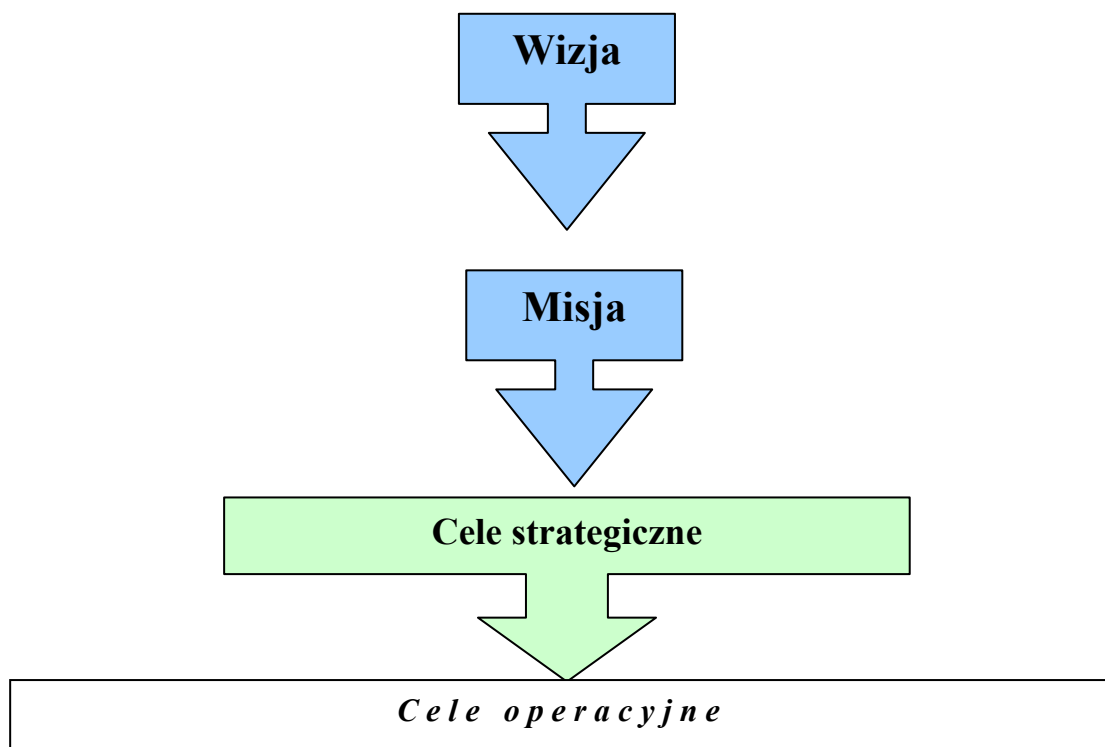
4. Misja i cele strategiczne gminy Widawa

4.1. Hierarchiczny układ Strategii

Przyjęta metoda opracowania Strategii gwarantuje utrzymanie jasnej struktury dokumentu. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest misja rozwoju gminy, która określa kierunki rozwoju gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i priorytety działań samorządu w kontekście zapewnienia pożądanego przez mieszkańców stanu. Sformułowanie misji polega na przyjęciu zwięzłej sentencji,

która najlepiej ujmuje główne kierunki działań samorządu, jednocześnie wskazując priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego, będąc wynikiem konsensusu wśród mieszkańców.

Logiczną strukturę dokumentu wyznaczającego plan strategicznego rozwoju gminy można przedstawić na schemacie:

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach przypominając piramidę, której wierzchołek stanowi Wizja a następnie misja, będąca syntetycznym opisem sposobu postępowania w celu realizacji wizji gminy. Następnym po misji poziomem planowania są cele strategiczne. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne szczegółowe rozwiązania w każdym z obszarów planowania. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji. Cele operacyjne konkretyzują grupy zadań zawartych w opisie celów strategicznych, wskazując na powiązane ze sobą zagadnienia wymagające podjęcia szczegółowych działań. Na najniższym poziomie opisanego procesu planowania znajdują się konkretne projekty, pogrupowane według celów strategicznych i operacyjnych, wynikające z przeprowadzonej szczegółowej analizy potrzeb mieszkańców Gminy Widawa.

4.2. Wizja i misja Gminy Widawa

Samorząd gminy, dając wyraz aspiracji społecznych i wyobrażeń na temat pożądanych zmian w obszarze lokalnego życia społeczno-gospodarczego określił następującą deklarację wizji i misji Gminy Widawa:

Wizja gminy Widawa, sformułowana w oparciu o przeprowadzoną analizę strategiczną oraz uzgodnione kluczowe problemy gminy, przedstawia się następująco:

Widawa – gminą przychylną swoim mieszkańcom i przedsiębiorcom prowadzącym działalność przyjazną środowisku naturalnemu oraz atrakcyjnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku.

W oparciu o przyjętą wizję gminy Widawa, została sformułowana misja gminy o następującym brzmieniu:

Gmina Widawa będzie mobilizować potencjał mieszkańców, a przez to będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, doskonalić infrastrukturę techniczną oraz sprzyjać unowocześnianiu gospodarki rolnej i turystyki.

Rozwój gminy ma więc nastąpić między innymi w oparciu o ożywienie gospodarcze (przy poszanowaniu środowiska naturalnego), co zapewni ciągły wzrost potencjału ekonomicznego w przyszłych latach. Jednocześnie poszerzone zostanie spektrum usług oferowanych mieszkańcom. Rozwój gospodarczy gminy niewątpliwie wymaga inwestycji w zakresie infrastruktury i świadczenia usług na rzecz ludności.

4.3. Cele strategiczne gminy Widawa

Działania objęte Strategią pozwalają na kompleksowe ujęcie zrównoważonego rozwoju gminy w dziedzinie infrastruktury technicznej i społecznej, gospodarki oraz środowiska przyrodniczego. Dokładne określenie celów pozwoli na odpowiednią koordynację działań przez osoby i instytucje, które będą miały wpływ na realizację Strategii, wytyczającej długofalowe kierunki zrównoważonego rozwoju gminy. Strategia Gminy na lata 2008 - 2015 jest dokumentem kierunkowym, stanowiącym podstawę do

podejmowania skoordynowanych działań przez władze samorządowe oraz podmioty sektora prywatnego, organizacje pozarządowe, mieszkańców gminy, a także jest dokumentem stanowiącym załącznik w procesie starania się o środki zewnętrzne z Unii Europejskiej we wskazanych latach.

W rezultacie przeprowadzonych analiz strategicznych z szerokim udziałem pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych, radnych, szefów wielu innych instytucji i przedsiębiorstw, sformułowano pięć strategicznych celów rozwoju Gminy Widawa. Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych gminy (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wytyczają one główne kierunki rozwoju gminy. Ich realizacja w perspektywie 7-letniej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji.

Wyznaczone cele strategiczne są następujące:

- 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.**
- 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.**
- 3. Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.**
- 4. Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy w celu zwiększenia dochodów mieszkańców.**
- 5. Rozwój infrastruktury społecznej**

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do misji. Realizacja projektów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadzić do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny nie jest jednak listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości – od momentu zatwierdzenia stanie się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

Poniżej przedstawiono uzasadnienie wyboru przyjętych celów strategicznych.

Samorząd gminy jest świadomy, że nawet pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest dziś postrzegane jako niewystarczające do zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług publicznych, takich jak usługi zdrowotne, oświata, bezpieczeństwo czy też kultura, sport i rekreacja. Projekty proponowane w tym celu strategicznym są logiczną kontynuacją i uzupełnieniem dotychczasowych działań podejmowanych na terenie gminy. Są to działania zbieżne z ogólnokrajowymi tendencjami w omawianym zakresie. Oczekiwania realizacji powyższych postulatów kierowane są obecnie w coraz mniejszym stopniu do władz państwowych, a w coraz większym – do władz samorządowych, które, mimo licznych zastrzeżeń, są coraz częściej postrzegane jako faktyczny reprezentant interesów społeczności lokalnej. Mieszkańcy zaczynają zdawać sobie sprawę z usługowej roli samorządu, co powinno przejawiać się również w efektywnym zarządzaniu powierzonym mu wspólnym mieniem oraz sprawnej obsłudze w urzędach. Możliwe, a wręcz konieczne, jest poszukiwanie zewnętrznych środków finansowania działalności w poszczególnych projektach realizowanych w tym celu, jak również organizacyjne wsparcie instytucji zewnętrznych.

Rozwijając umiejętności miejscowej ludności samorząd Gminy Widawa wspierać będzie rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Wychodząc naprzeciw tym celom władze zamierzają rozpowszechniać wiedzę na temat możliwości inwestowania w Gminie a tym samym poprzez wsparcie ze środków zewnętrznych realizować politykę uzbrajania terenów pod inwestycje. Dając szansę lokalnej przedsiębiorczości władze chcą doprowadzić do zmniejszania się bezrobocia na terenie gminy a tym samym ukrócenia ujemnego salda migracyjnego.

Cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1.1. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod przemysł i usługi produkcyjne.

Cel szczegółowy 1.2. Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej.

Cel szczegółowy 1.3. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy.

Cel szczegółowy nr 1.1 Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod przemysł i usługi produkcyjne.

Opis celu

Gmina Widawa dysponuje terenami, które mogą zostać wykorzystane z myślą o rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej. Zgodnie z profilem gminy Widawa, przygotowanym na etapie poprzedzającym opracowanie strategii rozwoju gminy, duże nadzieje wiązane są z zagospodarowaniem terenów inwestycyjnych między innymi na terenie Widawy. Władze gminy zamierzają również podjąć działania w kierunku uporządkowania planów przestrzennych gminy. Realizując te zamierzenia starać się będą kontynuować obrany kierunek wyraźnie wskazując tereny o przeznaczeniu inwestycyjnym i w dalszej kolejności dokonując ich uzbrojenia.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie programu zagospodarowania terenów inwestycyjnych na terenie gminy Widawa.
2. Przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazujących tereny o przeznaczeniu przemysłowym, handlowym i usługowym na obszarze gminy.
3. Przygotowanie i wdrożenie programu uzbrojenia terenów przeznaczonych pod inwestycje, zgodnie z przyjętymi planami miejscowymi zagospodarowania przestrzennego.

Cel szczegółowy nr 1.2 Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej.

Opis celu

Dostrzegana jest potrzeba stworzenia kompleksowego, spójnego i jednolitego systemu informacji o możliwościach inwestowania w gminie oraz towarzyszących im procedurach administracyjnych. Dlatego też władze gminy będą dążyć do wdrożenia sprawnego, efektywnego i skutecznego systemu obsługi inwestorów uwzględniającego wydawanie decyzji administracyjnych, zgodnie z kompetencjami gminy. W tym celu urzędnicy skoncentrują się na przygotowaniu i wdrożeniu gminnego systemu ulg i preferencji dla inwestorów oraz uczynienia z urzędu miejsca przyjaznego dla przedsiębiorców.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i wdrożenie gminnego systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych.

2. Przygotowanie organizacyjne urzędu gminy do obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych, szczególnie w aspekcie pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na rzecz zdynamizowania rozwoju gospodarczego.

Cel szczegółowy nr 1.3 Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy.

Opis celu

Promocja gospodarcza gminy Widawa prowadzona będzie na kilku płaszczyznach. Dostrzegana jest potrzeba integracji środowisk przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy Widawa przy wsparciu urzędu gminy, w zakresie promocji gospodarczej gminy. W celu poprawy wizerunku gminy w zakresie możliwości podejmowania działalności gospodarczej zostanie przygotowany i realizowany program promocji gospodarczej. Program koncentrować się będzie na promocji terenów inwestycyjnych, którymi dysponuje gmina oraz oferowanych przez nią ulg i udogodnień dla przedsiębiorców. W celu realizacji programu zostaną zastosowane różnorodne narzędzia promocji, w tym między innymi takie jak: Internet i inne media elektroniczne, prasa lokalna i regionalna, broszury promocyjne. W ramach programu promocji zostanie również zwiększona aktywność gminy oraz lokalnych podmiotów gospodarczych w targach, wystawach i innych przedsięwzięciach mających na celu promocję gospodarczą gminy. Dostrzegana jest również duża szansa związana z rozwojem współpracy międzygminnej. Wspólne działania administracji gminnej oraz środowiska lokalnego biznesu na rzecz rozwoju tych form współpracy mogą w ocenie władarzy przynieść wiele korzyści gospodarczych gminie Widawa.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i realizacja programu promocji gospodarczej gminy uwzględniającego m.in. działalność rzemieślniczą i twórczość ludową.
2. Intensyfikacja międzygminnej i transgranicznej współpracy gospodarczej.

Cel strategiczny nr 2	Poprawa stanu infrastruktury technicznej
------------------------------	---

Stan infrastruktury technicznej na terenie danego obszaru determinuje jego pozycję konkurencyjną na rynku regionalnym i subregionalnym. Jest on wyznacznikiem poziomu życia mieszkańców i troski o ich los. Zapewnienie odpowiedniego poziomu urządzeń i wyposażenia

gospodarstw domowych powinna być jednym z priorytetów działań samorządu. Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań w tej dziedzinie i upowszechnianie ich na terenie całej gminy w ogromnym stopniu ułatwia mieszkańcom codzienne życie oraz zachęca nowe osoby do migracji w celach osadniczych. Dostrzegając bieżące problemy związane z funkcjonowaniem urządzeń użyteczności publicznej władze samorządowe Gminy Widawa zamierzają podjąć szerokie działania zmierzające ku radykalnej poprawie tej sytuacji. W szczególności dotyczy to konieczności rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej, opracowania i wdrożenia programów przydomowych oczyszczalni ścieków oraz prowadzenia ciągłej edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży.

Należy również zauważyć, że poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej Gminy Widawa wpływa również na atrakcyjność tej lokalizacji dla nowych inwestorów. Tereny dobrze uzbrojone są magnesem dla przedsiębiorców mogących stworzyć kolejne miejsca pracy. W ten sposób również pośrednio inwestycje infrastrukturalne są w stanie podnieść jakość życia w danej społeczności. Zgodnie z prognozami analityków wpływ czynników związanych z wyposażeniem terenu w media na decyzje lokalizacyjne inwestorów będzie się w kolejnych latach zwiększał. Władze gminy biorąc pod uwagę wskazaną tendencję planują prowadzić działania zmierzające do rozwoju lokalnej infrastruktury.

Bardzo ważnym aspektem działań związanych z podniesieniem poziomu infrastruktury technicznej w gminie jest przyczynianie się do poprawiania stanu środowiska. Zastosowanie rozwiązań ekologicznych pozwoli na ograniczenie zanieczyszczeń i promowanie gminy. Dla mieszkańców, oprócz wymienionych wcześniej udogodnień opisywane przedsięwzięcia zapewnią również korzyści z życia w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu. Ponadto w ramach działania przewidziano realizację działań związanych z budownictwem mieszkaniowym, poprawą standardu placówek oświatowych i ochroną zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele i działania operacyjne:

Cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 2.1. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne.

Cel szczegółowy 2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej.

Cel szczegółowy 2.3. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Cel szczegółowy 2.4. Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wodociągowej.

Cel szczegółowy 2.5. Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne

Cel szczegółowy nr 2.1 Uzbieranie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne.

Opis celu

Niedostateczny rozwój terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne stanowi istotną barierę rozwojową gminy. W celu rozwiązania tego problemu, w najbliższych latach zostanie zwrócona szczególna uwaga na ten element infrastruktury. Z uwagi na ograniczoną rolę samorządu gminnego w zakresie rozwoju infrastruktury mieszkaniowej, działania zostaną skoncentrowane przede wszystkim na intensyfikacji współpracy z przedsiębiorstwami działającymi na tym rynku w celu ich zachęcenia do rozbudowy na terenie gminy infrastruktury i rozszerzenia oferty usług.

Proponowane zadania:

1. Podjęcie współpracy z przedsiębiorstwami i developerami na rzecz rozwoju nowoczesnej infrastruktury mieszkaniowej i związanym z nią rynkiem usług na terenie gminy Widawa.
2. Przeznaczanie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Cel szczegółowy nr 2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej.

Opis celu

Zgodnie z diagnozą infrastruktury drogowej, zawartej w profilu gminy Widawa, stan dróg znajdujących się na terenie gminy jest zróżnicowany. Jakość dróg wojewódzkich jest znacznie lepsza niż dróg powiatowych i gminnych. W związku z tym, w najbliższych latach priorytetem będzie podniesienie parametrów technicznych dróg gminnych i powiatowych, a także budowa nowych dróg. W tym celu gmina przystąpi do przygotowania i realizacji wieloletniego programu modernizacji i budowy dróg gminnych oraz będzie zabiegać o przyspieszenie wykonania remontów dróg powiatowych.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawiają się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i realizacja wieloletniego programu modernizacji dróg gminnych, ujętego w wieloletnim planie inwestycyjnym, uwzględniającego zewnętrzne źródła finansowania inwestycji drogowych, w tym między innymi:
2. Położenie nakładki asfaltowej na drogi:

- Las Zawadzki - 900 mb,
 - Sarnów-Józefów - 990 mb,
 - Rogóźno - 165 mb,
 - Kol. Zawady do stacji PKP - 220 mb,
 - Patoki- Korczyska - 990 mb,
 - Ochle-Kol. Ochle - 500 mb,
 - Las Zawadzki –Wincentów - 990 mb
3. Przebudowa ul. Bużniczej w Widawie
 4. Przebudowa ul. Słowackiego w Widawie
 5. Przebudowa ul. Kopiec w Widawie
 6. Położenie nakładek asfaltowych na odcinkach:
 - Zawady-Chrusty - 2,3 km
 - tory PKP – Sewrynów –Józefów - 1,1 km
 - Wola Kleszczowa-Kąty - 1,4 km
 - Widawa – ul. Pastwiskowa i osiedle lewa strona
 - Wielka Wieś - 1,1km
 - Ligota - 250m
 - Rogoźno- 1,5km
 - Józefów Widawski - 1,2 km
 - Brzyków Wieś- 500m
 - Goryń-Chrząstawa – 1,5 km
 - Widawa – Dąbrowa Widawska - 2,3 km
 - Grabowie
 - Chociw
 7. Przebudowa drogi gminnej: Dąbrowa Widawska-Wielka Wieś-granice gminy
 8. Przebudowa drogi powiatowej na odcinku Ligota - Ochle w ramach projektu „Poprawa dostępności komunikacyjne województwa łódzkiego poprzez przebudowę infrastruktury transportowej Północ –Południe w powiecie zduńskowolskim i łaskim” w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO województwa Łódzkiego
 9. Budowa drogi Dąbrowa Widawska – Wielka Wieś - I etap (1050mb)
 10. Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Zawady – Chrusty (2300mb)
 11. Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Józef – Sewerynów do torów (1100mb)
 12. Przebudowa ulicy Słowackiego w Widawie I etap
 13. Budowa drogi Wola Kleszczowa (IV etap)

14. Budowa dróg osiedlowych w Widawie
15. Budowa drogi osiedlowej w Chociwiu
16. Położenie nakładek asfaltowych:
 - Wielka Wieś – Siemiechów (granica gminy)
 - Świerczów – Podgórze
 - Rogóżno
 - Józefów Widawski – wieś
 - Ruda – wieś
 - Chrzastawa – wieś
 - Restarzew Cmentarny wieś
 - Restarzew Środkowy wieś
 - Chociw – Las Zawadzki
 - Grabówie – granica gminy
 - Klęcz – Sarnów
 - Restarzew Środkowy– Goryń
 - Budowa nakładki od Gorynia w kierunku zakładu Kandeli
 - Położenie nakładki asfaltowej od Brzykowa w kierunku Zabłocia
 - Budowa nakładki asfaltowej od Wielka Wieś A w stronę Charlawy
 - Widawa – Świerczów
 - Las Zawadzki – Zawady
17. Wspólne z samorządem powiatowym oraz gminami sąsiednimi opracowanie wieloletniego programu poprawy stanu nawierzchni dróg powiatowych i gminnych.
18. Modernizacja oświetlenia ulicznego (I i II etap)
19. Poprawa efektywności zarządzania drogami gminnymi - bieżące zarządzanie drogami.
20. Modernizacja przystanków szkolnych.
21. Budowa chodników w miejscowościach wiejskich.
22. Budowa parkingów i skwerów na terenie Gminy.
23. Utrzymanie przynajmniej obecnego poziomu obsługi ludności przez komunikację zbiorową (samochodową i autobusową).
24. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach gminnych i powiatowych.

Cel szczegółowy nr 2.3 Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Opis celu

Z punktu widzenia dbałości o zrównoważony rozwój gminy i zwrócenia uwagi na stan środowiska naturalnego, istnieje potrzeba przyspieszenia działań na rzecz rozbudowy sieci kanalizacyjnej w gminie. Oprócz budowy kanalizacji w Widawie zostaną przygotowane plany budowy sieci kanalizacyjnej na terenie innych miejscowości gminy oraz w dalszym etapie plany te zostaną zrealizowane. Dostrzegana jest również konieczność likwidacji bariery rozwojowej w postaci braku dostępu na terenie gminy do gazu z sieci. W niniejszej strategii proponowane jest przystąpienie do opracowania koncepcji gazyfikacji gminy oraz pozyskania inwestora na rzecz jej realizacji.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawią się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie i realizacja planów budowy kanalizacji w Gminie Widawa, w tym między innymi;
 - a) Budowa przepompowni w Rogóźnie oraz budowa wodociągu w Patokach wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody w Widawie
 - b) Zakup wozu asenizacyjnego dla ZUK
 - c) Kanalizacja wsi Rogózno
2. Przygotowanie koncepcji budowy sieci gazowej w gminie oraz pozyskanie inwestora na rzecz jej realizacji.

Cel szczegółowy nr 2.4 Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wodociągowej.

Opis celu

Mimo wysokiego stopnia zwodociągowania gminy należy kontynuować działania w tej dziedzinie, gdyż na terenie gminy Widawa nadal istnieją miejscowości pozbawione sieci wodociągowej oraz miejscowości, w których wymagana jest jej rozbudowa i modernizacja. Zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym zostały przygotowane plany i realizacja budowy sieci wodociągowej na terenie gminy. Działania te będą skorelowane z planem modernizacji istniejących sieci wodociągowych, tak aby stanowiły spójną całość.

W zakresie tych inwestycji gmina zamierza pozyskać środki na inwestycje między innymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i innych możliwych, które pojawią się na rynku.

Proponowane zadania:

1. Zakończenie procesu wodociągowania gminy, w tym między innymi:
 - a) Budowa wodociągu w Józefowie Widawskim.
 - b) Budowa wodociągów: Wola Kleszczowa-Zborów, Ochle-Grabowie, Podgórze-Widawa i modernizacja Stacji Ujęcia Wody w Widawie
 - c) Budowa i modernizacja wodociągu (wymiana rur) - Kąty-Kocina- Brzyków-Siemiechów
 - d) Budowa wodociągów: Świerczów-Korzeń
 - e) Budowa wodociągu w Patokach, modernizacja stacji uzdatniania wody w Widawie oraz budowa przepompowni w Rogóźnie
 - f) Budowa wodociągu: Kolonia Zawady-Struga
 - g) Budowa wodociągu w Chociwiu na osiedlu przy torach – 300mb
 - h) Budowa wodociągów: Goryń - Ruda-Chrzastawa

Cel szczegółowy nr 2.5 Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne.

Brak podstawowego wyposażenia i warunków do uprawiania sportu czy edukacji powoduje narastające dysproporcje pomiędzy gminą Widawa a miejscowościami mającymi takową bazę, a także uniemożliwia w praktyce skuteczne kształcenie i nabywanie dobrych nawyków ruchowych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.

Dlatego też w zamiarze inwestora – Gminy Widawa jest aby powstały wysokiej jakości obiekty, pomocne w rozwijaniu zamiłowania do ruchu i sportu w ogóle, zmieniając siedzący tryb życia dzieci i młodzieży w rekreację i dobre nawyki sportowe. Z myślą o uczniach ale także przede wszystkim członkach Klubów Sportowych Gmina zamierza zrealizować przedsięwzięcia pomocne w realizacji pasji sportowych na wysokiej jakości wybudowanych obiektach sportowych, w różnych częściach gminy, a także obiektach kulturowo – oświatowych dających możliwość realizacji pasji życiowych. Poniżej wskazano proponowane zadania w tym zakresie.

Proponowane zadania:

1. Rozwój infrastruktury sportowej, między innymi poprzez następujące inwestycje:
 - a) Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Widawie
 - b) Przebudowa stadionu (zaplecze socjalne, płyta bieżni, trybuny, korty, plac zabaw)
2. Budowa i modernizacja obiektów kultury, także zabytkowej.
3. Budowa i modernizacja obiektów oświaty szkolnej i przedszkolnej na terenie Gminy:
 - a) Zakup autobusu do przewozu dzieci szkolnych.

b) Budowa Publicznego Przedszkola w Widawie

3. Inne

a) Zakup działki od GS „Rolnik” przy ul. Rynek Kościuszki z przeznaczeniem na budowę ratusza

b) Doposażenie Urzędu Gminy (meble, komputery, monitoring)

c) Zakup autobusu dla osób niepełnosprawnych

d) Zakup samochodu terenowego dla ZG OSP w Widawie

e) Zakup samochodu gaśniczego dla OSP Dąbrowa Widawska

f) Zakup sprzętu komputerowego dla Urzędu Gminy

g) Budowa mieszkań socjalnych w Wincentowie – etap I opracowanie dokumentacji

h) Zakup równiarki dla Zakładu Usług Komunalnych Widawa

i) Przebudowa wiejskiego ośrodka zdrowia w Brzykowie

j) Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części pomieszczeń budynku Szkoły Podstawowej w Dąbrowie Widawskiej dla potrzeb Środowiskowego Domu Samopomocy

Cel strategiczny nr 3	<i>Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.</i>
------------------------------	---

W gospodarce na terenie gminy Widawa zdecydowanie dominuje sektor rolniczy. Zbyt duża liczba osób zatrudnionych w tym sektorze i niska efektywność czynników produkcji sprawia, że w większości praca ta nie jest w stanie zapewnić odpowiednich dochodów. Dostrzegając ten problem samorząd gminy będzie zabiegał o większą dywersyfikację lokalnej gospodarki, poprzez przyciągnięcie nowych inwestorów dających zatrudnienie w przemyśle i usługach. Celem władz w najbliższych latach jest wypromowanie wizerunku Gminy Widawa jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom, jak również pobudzanie mieszkańców do większej aktywności gospodarczej. Integralną częścią tych działań będzie uzbrajanie działek pod inwestycje, jak również opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania danych terenów. Szczególnie ważne dla gminy jest rozwijanie przedsięwzięć okolorolniczych np. przetwórstwa, zwłaszcza owocowo – warzywnego co umożliwi zatrudnienie miejscowej siły roboczej. Inną formą ożywiania lokalnego rynku pracy jest organizacja i rozwijanie oferty szkoleniowej, umożliwiającej przekwalifikowanie się osobom zatrudnionym dotychczas w rolnictwie. Ważnym aspektem działań jest wykorzystanie dogodnej lokalizacji przy ważnych szlakach komunikacyjnych, co sprzyja lokalizacji nowych inwestycji.

Szansą na wzrost gospodarczy obszaru jest również rozwijanie funkcji turystycznych. W tym celu władze samorządowe zamierzają promować wizerunek gminy o czystym środowisku naturalnym

wśród potencjalnych zewnętrznych klientów. W dużym stopniu zmiana charakteru działek z typowo rolniczych na łączące elementy turystyczne (np. gospodarstwa agroturystyczne) pozwolą na zwiększenie dochodów zarówno mieszkańców, jak i budżetu gminy. Dlatego też planuje się uruchomienie usług przy przyjętych trasach turystycznych, które pozwolą na rozwój tego sektora (będą to zwłaszcza usługi handlowe z punktami pamiątkowymi), uruchomienie bazy noclegowej dla potencjalnych turystów a także wspomaganie prywatnych przedsiębiorców organizujących atrakcje turystyczne.

Celem władz Gminy będzie także pomoc tym rolnikom, którzy w żaden sposób nie będą chcieli zmieniać swojego areалу poprzez wsparcie rozwiązań systemowych zmierzających do pozyskiwania środków zewnętrznych. Tym celom sprzyjać będzie program RPO i PROW promujący i dofinansowujący rolników chcących rozwijać swój majątek rolniczy.

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele i działania szczegółowe:

Cel szczegółowy 3.1. Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.

Cel szczegółowy 3.2. Udoskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.

Cel szczegółowy nr 3.1 Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.

Opis celu

Stojąc w obliczu wyzwania, jakim jest zmiana funkcji nowoczesnego rolnictwa podejmowane będą działania na rzecz przeprofilowania działalności rolnej, przede wszystkim małych gospodarstw indywidualnych. Gmina koncentrować będzie się na ekologicznym aspekcie współczesnego rolnictwa, pragnąc dostosować go do trendów gospodarki światowej oraz polityki rolnej w Unii Europejskiej. Dokonać się to może poprzez promowanie produkcji źródeł energii odnawialnej z wykorzystaniem, w tym rzepaku i wierzby. Przekwalifikowanie gospodarstw musi być zintegrowane z pozyskaniem środków zewnętrznych na ten cel, pochodzących głównie z funduszy strukturalnych UE przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich.

Proponowane zadania:

1. Promowanie i zachęcanie do rozwoju produkcji ekologicznej oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.
2. Stymulowanie produkcji oraz upraw stanowiących źródło energii niekonwencjonalnych.

3. Opracowanie kompleksowych programów przeprofilowania produkcji rolnej w gminie m.in. w kierunku produkcji sadowniczej i warzywniczej.

Cel szczegółowy nr 3.2 Udoskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.

Opis celu

W zamiarze gminy jest podjęcie szeregu działań zorientowanych na wspieranie i rozwijanie ekonomicznego otoczenia rolnictwa. Działania te mają sprzyjać tworzeniu przemysłu spożywczego i usług a także ułatwiać powstawanie nowych firm działających w otoczeniu rolnictwa. Dlatego istotne jest również opracowanie i bieżąca aktualizacja informacji o możliwościach uzyskania wsparcia zewnętrznego, przede wszystkim pochodzącego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Działania na rzecz pozyskania inwestorów zewnętrznych uwarunkowane będą w dużej mierze na osiągnięcie celów związanych z poprawą infrastruktury technicznej gminy Widawa.

Proponowane zadania:

1. Wspieranie tworzenia lokalnych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.
2. Stosowanie zachęt celem rozwoju lokalnego rynku hurtowego.
3. Intensyfikacja działań na rzecz upowszechnienia wśród przedsiębiorców informacji o możliwościach wykorzystania programów pomocowych zorientowanych na rozwój przemysłu rolno-spożywczego, w szczególności programu PROW.
4. Przygotowanie i wdrożenie systemu ulg i preferencji dla inwestujących w przemysł rolno-spożywczy oraz sektor usług dla rolnictwa.
5. Tworzenie nowych instytucji wiejskich i podniesienie wiedzy zawodowej rolnika. Stymulowanie i wspieranie przemian w strukturze indywidualnych gospodarstw rolnych w celu poprawy struktury agrarnej
6. Organizowanie szkoleń i kursów promujących nowe uprawy roślin dochodowych.
7. Poprawa efektywności produkcji rolniczej i rozwijanie rolnictwa ekologicznego. Uruchomienie instrumentów ekonomicznych zachęcających i wspomagających przy budowie zakładów przetwórczych.
8. Rozwój hodowli zgodnie z potrzebami jakościowymi przemysłu przetwórczego.

Cel strategiczny nr 4	Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy w celu zwiększenia dochodów mieszkańców
------------------------------	---

Oprócz elementów infrastruktury sportowo – oświatowej niezwykle ważne jest, aby w gminie rozwijała się turystyka. Niewątpliwym atutem gminy jest rzeki Warty oraz Parku Krajobrazowego

Międzyrzecza Warty i Widawki. Park zajmuje obszar 14.245 ha, a otuliny 12.391 ha powstał w 1989 r. w celu ochrony węzła hydrologicznego, który tworzą Widawka, Nieciecz i Grabia, oraz zachowania mało zmienionego krajobrazu dolin rzecznych z meandrującymi korytami i licznymi starorzeczami. Na terenie Gminy Widawa powierzchnia Parku wynosi 9.736 ha, co stanowi 54,7 % obszaru gminy. Oprócz tego na terenie gminy jest wiele zabytków, które warto promować wśród szerokiej rzeszy turystów.

By sprostać postępowi czasu i rozwojowi cywilizacji, należy stworzyć coraz to nowe elementy infrastruktury technicznej. Dlatego należy w gminie postawić na ten obszar życia, z którego gmina może czerpać niewątpliwe zyski. W tym celu zamierzenia władz gminy idą w kierunku rozwoju także tej dziedziny – turystyki.

Cel szczegółowy 4.1. Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.

Cel szczegółowy 4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.

Cel szczegółowy 4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej.

Cel szczegółowy nr 4.1 Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.

Opis celu

Przygotowanie zróżnicowanych produktów turystycznych stanowiących ofertę turystyczną gminy musi być poprzedzone zinwentaryzowaniem istniejącej bazy zasobów turystycznych. Zidentyfikowanie i rozpoznanie stanu infrastruktury turystycznej w gminie pozwoli na rozpoczęcie prac nad opracowaniem kompleksowej oferty turystycznej, skierowanej na określony typ turystyki. Wiedza ta powinna stać się podstawą dla wdrożenia koncepcji poprawy infrastruktury turystycznej gminy, uwzględniającej zagospodarowanie najbardziej atrakcyjnych terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Zewidencjonowanie zasobów gminy pozwoli na ukazanie najlepszych stron i specyfiki terenu, co zaowocuje wzrostem ruchu turystycznego w gminie. Ponadto istotnym jest dbałość o stan dziedzictwa historycznego i kulturowego m.in. o stan zabytków.

Proponowane zadania:

1. Zewidencjonowanie potencjału turystycznego gminy – przygotowanie podstaw dla oferty turystycznej.
2. Podjęcie współpracy z gminami sąsiednimi, w celu przygotowania wspólnego produktu turystycznego oraz jego promocji.
3. Przygotowanie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych oraz jego włączenie do oferty turystycznej gminy (produktu turystycznego).
4. Przygotowanie i realizacja programu ochrony dóbr kultury

5. Rozwój infrastruktury turystycznej na terenie gminy,

Cel szczegółowy nr 4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.

Rozwój działalności agroturystycznej w gminie Widawa stanowić może ważny czynnik przyczyniający się do zwiększenia dochodów ludności. Istniejące na obszarze gminy indywidualne gospodarstwa rolne powinny stanowić potencjał dla zaistnienia w gminie tej formy działalności pozarolniczej. W celu możliwie najefektywniejszego wykorzystania potencjału agroturystycznego gminy, rozwój turystyki powinien być silnie powiązany z realizacją pozostałych celów w obszarze turystyki, szczególnie z rozwojem turystyki kwalifikowanej, tak aby powstał spójny i kompleksowy produkt turystyczny gminy. Samorząd gminy Widawa podejmie szereg działań o charakterze promocyjnym i szkoleniowym, które będą miały na celu uświadomienie mieszkańcom gminy o potencjalnych korzyściach osobistych i zbiorowych, płynących ze zmiany profilu swojej działalności z typowo rolniczej na agroturystyczną.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie programu rozwoju agroturystyki, uwzględniającego dostępne w gminie różnorodne formy turystyki kwalifikowanej.
2. Promocja agroturystyki jako pozarolniczej formy działalności gospodarczej mieszkańców obszarów wiejskich.
3. Upowszechnienie informacji wśród mieszkańców gminy o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego dla inwestujących w rozwój gospodarstw agroturystycznych.
4. Przygotowanie i realizacja programów szkoleniowych dla zainteresowanych podjęciem działalności agroturystycznej.
5. Przygotowanie i wdrożenie programu promocji ofert gospodarstw agroturystycznych funkcjonujących w gminie.

Cel szczegółowy 4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej.

Opis celu

W gminie istnieje potrzeba stworzenia oferty turystycznej w zakresie tzw. ścieżek edukacyjnych turystyki pieszej. Odpowiednio przygotowane i poprowadzone trasy turystyczne pełnić będą, oprócz funkcji rekreacyjnej, także edukacyjną, zapoznając odwiedzających z dziedzictwem historycznym, kulturowym oraz przyrodniczym gminy Widawa. Koniecznym elementem składającym się na ofertę turystyki kwalifikowanej jest przygotowanie planów rozwoju turystyki rowerowej, uwzględniających wytyczenie ścieżek rowerowych. Ważnym elementem rozwoju turystyki w gminie jest także odpowiednie wykorzystanie zasobów wodnych. Władze gminy podejmą starania o stworzenie dogodnych warunków

do uprawiania turystyki kajakowej. Będzie również starać się o wykorzystanie istniejącego w gminie potencjału dla rozwoju turystyki konnej.

Proponowane zadania:

1. Udział w przygotowaniu koncepcji budowy rowerowej Trasy Nadwarciańskiej
2. Opracowanie i wdrożenie koncepcji rozwoju turystyki rowerowej w gminie.
3. Przygotowanie i realizacja programu rozwoju turystyki wodnej.
4. Przygotowanie i realizacja programu rozwoju turystyki pieszej i konnej.

Cel strategiczny nr 5	<i>Rozwój alternatywnych form gospodarki rolnej i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.</i>
------------------------------	---

W ramach celu strategicznego nr 5 realizowane będą następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 5.1. Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o zwalczaniu patologii społecznych.

Cel szczegółowy 5.2. Promocja funkcji mieszkalnej gminy.

Cel szczegółowy 5.3. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Cel szczegółowy nr 5.1 Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców.

Opis celu

Bierność, apatia i marazm to niezwykle częsta charakterystyka postaw mieszkańców gminy. Zachowania tego typu utrudniają realizację wielu przedsięwzięć, których beneficjentami jest cała społeczność lokalna. Zmiana świadomości społecznej w tym zakresie pozwoli na uruchomienie działań, które pozwolą na powstanie utrwalonego sektora pozarządowego. Efektywne i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie może stać się platformą współpracy z sektorem biznesu oraz otoczeniem gminy. Tym samym nastąpi zwiększenie lokalnego społecznego potencjału instytucjonalnego.

Proponowane zadania:

1. Przygotowanie programu informowania mieszkańców o funkcjonowaniu organizacji pozarządowych.
2. Zapoznanie ze strukturą oraz metodami działania organizacji społecznych w Polsce i w Europie.
3. Przygotowanie platformy współpracy organizacji pozarządowych z sektorem biznesu i samorządem lokalnym.

4. Usprawnienie przepływu oraz ułatwienie dostępu do informacji o programach aktywizacji zawodowej.

Cel szczegółowy nr 5.2 Promocja funkcji mieszkalnej gminy.

Opis celu

Także na terenie Gminy Widawa zauważalne są korzystne tendencje w migracji ludnościowej na terenie powiatu łaskiego. Dlatego też celem władz gminy jest wykorzystanie ich w taki sposób, by przyczyniły się one do rozwoju mieszkalnictwa w gminie. Tym działaniom sprzyjać będzie zmiana systemu zarządzania budynkami wspólnot mieszkaniowych, która już przyczyniła się do większej troski samych właścicieli o zamieszkiwane przez nich budynki. Konieczna jest również realizacja przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu budynków będących własnością gminy. Równolegle władze gminy będą dążyć do opracowania oraz stworzenia oferty dla osób poszukujących zamieszkania w Widawie, zarówno zatrudnionych na obszarze gminy jak i pracujących w lokalnych zakładach przemysłowych powiatu łaskiego czy terenu gminy Widawy. Promocja tak rozumianej funkcji mieszkalnej gminy powinna przyczynić się do ograniczenia lub nawet odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych w gminie oraz do zwiększenia jej potencjału rozwojowego.

Proponowane zadania:

1. Doskonalenie procesu zarządzania budynkami będącymi własnością wspólnot mieszkaniowych.
2. Przygotowanie i wdrożenie planu poprawy substancji mieszkaniowej będącej mieniem komunalnym.
3. Wykreowanie oferty promującej funkcje mieszkalne gminy i przedstawienie jej zainteresowanym mieszkańcom województwa.

Cel szczegółowy nr 5.3 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Opis celu

Niezwykle istotnym elementem służącym budowaniu ładu ekologicznego w gminie jest zmiana świadomości jej mieszkańców. Należy prowadzić ustawiczne działania o charakterze szkoleniowym i edukacyjnym, przyczyniające się do wykreowania proekologicznych postaw i zachowań mieszkańców gminy Widawa. Ważną rolę w przygotowywanym programie podnoszenia świadomości ekologicznej powinny pełnić organizowane cyklicznie w szkołach i innych placówkach edukacyjnych zajęcia poświęcone tej problematyce. Ich adresatami będzie młodzież, która powinna stanowić grupę

upowszechniającą zdobytą w tym obszarze wiedzę. Programem edukacji ekologicznej powinni zostać objęci dorośli, poprzez udział w imprezach i targach promujących ekologiczne standardy postępowania.

Proponowane zadania:

1. Opracowanie i wdrożenie programu szkoleniowego dla młodzieży dotyczącego problematyki ekologicznej w aspekcie jej wpływu na ogólną sytuację gminy.
2. Organizacja imprez i targów promujących ekologiczne standardy zachowań w życiu codziennym.
3. Powiązanie działań promujących zachowania ekologiczne z pokrewnymi obszarami gospodarki gminnej, w tym gospodarki odpadami i rolniczej produkcji ekologicznej.

4.4. Struktura logiczna Strategii Gminy Widawa na lata 2008-2015

Poniżej przedstawiono graficzną ilustrację całościowej struktury planu strategicznego Gminy Widawa:

Wizja Gminy:

Widawa – gminą przychylna swoim mieszkańcom i przedsiębiorcom prowadzącym działalność przyjazną środowisku naturalnemu oraz atrakcyjnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku

Misja Gminy:

Gmina Widawa będzie mobilizować potencjał mieszkańców, a przez to będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, doskonalić infrastrukturę techniczną oraz sprzyjać unowocześnianiu gospodarki rolnej i turystyki

**Cele
strategi-
czne****nr 1**

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

nr 2

Poprawa stanu infrastruktury technicznej

nr 3

Rozwój alternatywnych form gosp. rolnej i org. produkcji oraz dosk ekon. otoczenia rolnictwa

nr 4

Wykorzystanie potencjału turystycznego gm. w celu zwiększenia dochodów mieszkańców.

nr 2

Rozwój infrastruktury społecznej

**Cele
szczegółowe**

1.1. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod przemysł i usługi produkcyjne.

1.2. Zapewnienie pełniejszej obsługi przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych ze strony administracji publicznej

1.3. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy

2.1. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne.

2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej sieci drogowej

2.3. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej

2.4. Budowa i rozbudowa wodociągów i sieci wod.

2.5. Poprawa bazy oświatowo – sportowej i inne

3.1. Promocja żywnościowych i nieżywnościowych ekologicznych oraz tradycyjnych gałęzi produkcji rolnej.

3.2. Udoskonalenie ekon. otoczenia rolnictwa.

4.1. Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury turystycznej.

4.2. Rozwój działalności agroturystycznej.

4.3. Rozwój różnych form turystyki kwalifikowanej

5.1. Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o zwalczaniu patologii społecznych

5.2. Promocja funkcji mieszkalnej gminy

5.3. Podnoszenie świadomości ekol. mieszkańców gminy.

5. Realizacja i monitoring celów szczegółowych Strategii

Cele wymienione w poprzednich rozdziałach Gmina Widawa będzie starała się realizować we własnym zakresie, lecz ma świadomość, że większości z nich nie jest w stanie osiągnąć sama. Tak duża ilość zadań i projektów zmusi gminę w przyszłości do skorzystania z pomocy funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W Polsce wzrost rozwoju regionalnego do roku 2006 wdrażany był za pomocą pięciu jednofunduszowych sektorowych programów operacyjnych (SPO), dotyczących wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwoju zasobów ludzkich, restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich, rybołówstwa i przetwórstwa ryb, oraz infrastruktury transportowej.

Obok nich realizowany był dwufunduszowy Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – zarządzany na poziomie krajowym, ale wdrażany w systemie zdecentralizowanym na poziomie wojewódzkim oraz program operacyjny pomocy technicznej, służący wsparciu wdrażania funduszy strukturalnych. Celem ZPORR było tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej, terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Na lata 2007 – 2013 przewidziano inny zakres wdrażania funduszy strukturalnych. Będą one realizowane w systemie krajowym poprzez programy: Innowacyjna Gospodarka, Infrastruktura i Środowisko, Kapitał Ludzki. Realizowany do tej pory ZPORR zmieniony został na 16 Regionalnych Programów Operacyjnych poszczególnych województw, które zawierać będą plany i dążenia lokalnych samorządów. To na tej właśnie podstawie kształtowany jest program i poszczególne priorytety dla każdego województwa. W Województwie Łódzkim projekt Programu Operacyjnego na chwilę obecną zakłada realizację siedmiu następujących osi priorytetowych:

Oś priorytetowa I „Infrastruktura transportowa”

Główne typy projektów

1. Budowa lub przebudowa dróg wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową.
2. Budowa lub przebudowa drogowych obiektów inżynierskich, obwodnic wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową.
3. Budowa lub przebudowa ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych.
4. Przebudowa miejsc szczególnie niebezpiecznych.

5. Monitoring bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym zakup urządzeń lub pojazdów wykorzystywanych do śledzenia stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego.
6. Działania prewencyjne, kampanie medialne poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego.
7. Zakup sprzętu dla usprawnienia ratownictwa drogowego.
8. Budowa lub przebudowa terminali pasażerskich na lotniskach.
9. Budowa lub przebudowa infrastruktury lotniskowej: pasów startowych, dróg kołowania, płyty lotniska, stanowisk postojowych.
10. Rozbudowa infrastruktury nawigacyjnej na lotniskach.
11. Projekty z zakresu bezpieczeństwa ruchu lotniczego nie kwalifikujące się do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
12. Budowa lub przebudowa linii kolejowych.
13. Zakup taboru kolejowego lub inwestycje podnoszące jego standard.
14. Projekty związane z rozwojem inteligentnych systemów transportowych w transporcie drogowym, miejskim, intermodalnym.
15. Budowa lub przebudowa infrastruktury transportu publicznego.
16. Budowa lub przebudowa węzłów przesiadkowych między różnymi systemami transportu w celu umożliwienia integracji ruchu na tych węzłach.
17. Zakup taboru transportu publicznego lub inwestycje podnoszące standard taboru w zakresie uwzględniającym m.in. ochronę środowiska oraz zmniejszenie energochłonności.

Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska”

Główne typy projektów

1. Budowa lub przebudowa sieci kanalizacyjnych.
2. Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków.
3. Budowa lub przebudowa urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę.
4. Budowa instalacji do odzysku, unieszkodliwiania lub suszenia osadów ściekowych.
5. Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki wodno – ściekowej MŚP.
6. Organizacja lub reorganizacja systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
7. Budowa lub przebudowa instalacji do segregacji odpadów komunalnych.
8. Budowa lub przebudowa instalacji do odzysku, w tym recyklingu odpadów komunalnych.
9. Budowa lub przebudowa instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie.
10. Budowa lub przebudowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii.

11. Rekultywacja terenów zamkniętych składowisk odpadów komunalnych.
12. Likwidacja mogiłników.
13. Gospodarka odpadami azbestowymi.
14. Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami z sektora gospodarczego, w tym odpadami niebezpiecznymi.
15. Zachowanie różnorodności gatunkowej.
16. Ochrona siedlisk.
17. Budowa infrastruktury służącej edukacji ekologicznej lub promocji obszarów chronionych lub leśnych.
18. Kampanie promocyjne i informacyjne mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
19. Regulacja cieków wodnych.
20. Budowa lub przebudowa małych zbiorników wielozadaniowych oraz stopni wodnych.
21. Przedsięwzięcia w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.
22. Zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi stanu ekologicznego i technicznego utrzymania rzeki.
23. Przedsięwzięcia służące poprawie jakości powietrza.
24. Wsparcie techniczne regionalnego systemu reagowania kryzysowego oraz ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa ekologicznego i chemicznego.
25. Realizacja przedsięwzięć w zakresie analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i związanych z poważnymi awariami.
26. Przygotowanie, wdrażanie lub doskonalenie instrumentów monitorowania stanu środowiska.
27. Budowa lub przebudowa systemu dystrybucji energii elektrycznej.
28. Projekty dotyczące zapewnienia sprawnego, alternatywnego źródła zaopatrzenia w energię ZOZ na wypadek awarii.
29. Budowa lub przebudowa systemu dystrybucji gazu ziemnego.
30. Budowa lub przebudowa systemów ciepłowniczych.
31. Budowa lub przebudowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu.
32. Budowa lub przebudowa istniejących systemów wytwarzania energii cieplnej w elektrociepłowniach.
33. Instalacja kotłów kondensacyjnych.
34. Projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii.

Oś priorytetowa III „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”

Główne typy projektów

1. Projekty celowe do 100 tys. euro dotacji (badania przemysłowe i przedkonkurencyjne), realizowane przez przedsiębiorców, grupy przedsiębiorców samodzielnie lub we współpracy z jednostkami naukowymi oraz konsorcjami naukowymi oraz na zlecenie przedsiębiorstw przez jednostki naukowe.
2. Wspieranie infrastruktury badawczej (do wartości 1 mln euro oraz o wartości 1 mln euro i wyższej, jeśli jest umieszczony w indykatywnym planie inwestycyjnym RPO WŁ), w tym zakup i wytworzenie aparatury naukowo-badawczej, rozwiązań ICT oraz inwestycje budowlane.
3. Rozwój zaawansowanych aplikacji i rozwiązań teleinformatycznych o charakterze regionalnym dla środowiska naukowego (w tym zakupu sprzętu informatycznego służącego realizacji projektu).
4. Tworzenie lub rozwój parków przemysłowych, technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości i nowych ośrodków proinnowacyjnych.
5. Projekty mające na celu zwiększenie dostępności wyników prac B+R dla MŚP (platformy transferu technologii i innowacji).
6. Wsparcie wdrożeń lub zakupu i wdrożeń wyników prac B+R przez przedsiębiorców o wartości poniżej 50 tys. euro.
7. Wsparcie zakupu środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa do 50 tys. euro.
8. Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego MŚP.
9. Wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT).
10. Bezpośrednie inwestycje w MŚP z preferencjami dla projektów innowacyjnych (projekty poniżej 2 mln euro).
11. Dofinansowanie lub tworzenie instrumentów finansowych, w szczególności: funduszy mikropożyczkowych lub poręczeniowych dla MŚP, działających na rynku lokalnym i regionalnym..
12. Uzyskiwanie certyfikacji dla wytwarzanych produktów i świadczonych usług.
13. Wsparcie prac studyjno-koncepcyjnych dotyczących tworzenia terenów inwestycyjnych o powierzchni poniżej 100 ha oraz uzbrojenie terenów inwestycyjnych na potrzeby projektów zintegrowanych
14. Inwestycje w zakresie budowy, przebudowy lub zarządzania w centrum logistycznym lub terminalu kontenerowym.
15. Udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych za granicą.
16. Marketing i promocja produktów lub „marek” regionalnych.
17. Budowa lub przebudowa infrastruktury turystycznej (również kongresowej).

18. Tworzenie infrastruktury informacyjnej wraz z tworzeniem nowoczesnych systemów informacji turystycznej.
19. Działania na rzecz promowania lub wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju.
20. Rozwój infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki: budowa lub przebudowa obiektów sportowych i rekreacyjnych.
21. Działania promocyjne w zakresie turystyki.

Oś priorytetowa IV „Społeczeństwo informacyjne”

Główne typy projektów

1. Budowa, rozbudowa lokalnych/regionalnych bezpiecznych sieci szerokopasmowych współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi/krajowymi.
2. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu (aktywne, pasywne i modele pośrednie).
3. Budowa systemów teleinformatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą dla potrzeb elektronicznego obiegu dokumentów wraz z obiegiem spraw i pracy (workflow) oraz modelowania i optymalizacji procesów w administracji publicznej.
4. Budowa szeroko dostępnych dla obywateli regionalnych platform umożliwiających dostęp przez Internet do usług publicznych.
5. Budowa systemów komunikacji lub kontroli (podpis elektroniczny, elektroniczna pieczęć oraz inne sposoby uwierzytelniania form elektronicznych).
6. Tworzenie oraz rozwijanie geograficznych systemów informacji przestrzennej (GIS).
7. Budowa lub rozbudowa regionalnych systemów transmisji i przetwarzania danych elektronicznych, ze szczególnym uwzględnieniem hurtowni danych i nowoczesnych narzędzi analitycznych.
8. Inwestycje w usługi lub aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-kształcenie, e-integracja), w tym usprawnienie informatyczne działalności służb publicznych w zakresie użyteczności publicznej.
9. Zakupy inwestycyjne umożliwiające świadczenie usług on-line przez MŚP przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi ICT (np.e-handel, edukacja i szkolenia, tworzenie sieci).
10. Inne inicjatywy lokalne i subregionalne na rzecz ograniczenia wykluczenia cyfrowego i e-Integracji społeczności wiejskich.

Oś priorytetowa V „Infrastruktura społeczna”

Główne typy projektów

1. Przebudowa obiektów infrastruktury ochrony zdrowia wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego dla osiągnięcia celów realizowanej inwestycji.
2. Zakup lub odtwarzanie aparatury lub sprzętu medycznego wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego dla osiągnięcia celów realizowanej inwestycji.
3. Budowa lub przebudowa obiektów służących świadczeniu usług z zakresu pomocy społecznej wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego dla osiągnięcia celów realizowanej inwestycji.
4. Zakup urządzeń przeznaczonych do nowoczesnych metod nauczania lub zakup wyposażenia w placówkach prowadzących działalność edukacyjną.
5. Budowa lub przebudowa placówek prowadzących działalność edukacyjną.
6. Budowa lub przebudowa infrastruktury kulturalnej lub wyposażenie obiektów kulturalnych (do 5 mln euro).
7. Prace konserwatorskie, restauratorskie lub inne roboty budowlane dopuszczalne w przypadku zabytków (odpowiednio - obiektów historycznych).
8. Tworzenie infrastruktury informacyjnej wraz z tworzeniem nowoczesnych systemów informacji kulturalnej.
9. Działania promocyjne w zakresie kultury.
10. Działania związane z podniesieniem bezpieczeństwa zasobów instytucji kulturalnych w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych, przeciwwłamaniowych.
11. Inwestycje w infrastrukturę placówek szkolnictwa artystycznego (do 1 mln euro).

Oś priorytetowa VI „Odnowa obszarów miejskich”

Główne typy projektów

1. Renowacja lub modernizacja budynków lub obiektów (w szczególności w zdegradowanych dzielnicach miast, osiedlach mieszkaniowych, obszarach przemysłowych i powojkowych), w celu ich adaptacji do nowych funkcji, przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy.
2. Prace konserwatorskie, restauratorskie lub inne roboty budowlane dopuszczalne w przypadku zabytków (odpowiednio - obiektów historycznych), w celu przystosowania w/w obiektów do nowych funkcji lub utrzymania funkcji dotychczasowych.
3. Przygotowanie terenów na obszarach objętych rewitalizacją pod realizację nowych inwestycji gospodarczych (w tym uzbrojenie terenu pod przyszłe inwestycje, wyburzanie obiektów, przygotowanie obiektów do potrzeb działalności gospodarczej).
4. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej rewitalizowanych terenów, w tym budowa lub przebudowa małej architektury oraz tworzenie lub modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych.

5. Renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych obejmująca inwestycje w zakresie instalacji technicznych budynku, działania w zakresie oszczędności energetycznej, odnowienie głównych elementów konstrukcji budynku, którymi są: dach, elewacja zewnętrzna, stolarka okienna lub drzwiowa, klatki schodowe, korytarze wewnętrzne lub zewnętrzne, wejścia, elementy konstrukcji zewnętrznej budynku, windy.
6. Renowacja i adaptacja budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych w zakresie w jakim umożliwi to przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych.

Oś priorytetowa VII „Pomoc techniczna”

Główne typy projektów

1. Zatrudnienie pracowników zaangażowanych w realizację RPO WŁ oraz uczestniczących w procesie programowania 2007 – 2013.
2. Wyposażenie stanowisk pracy dla osób zaangażowanych w realizację RPO WŁ oraz uczestniczących w procesie programowania 2007 – 2013.
3. Projekty związane z podnoszeniem kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację RPO WŁ.
4. Działania informacyjne, publikacja lub rozpowszechnianie dokumentu RPO WŁ (w tym broszury, foldery, podręczniki, inne materiały).
5. Współpraca z mediami w zakresie promowania i informowania o interwencji funduszy strukturalnych w województwie.
6. Badania ewaluacyjne działań promocyjnych i informacyjnych.
7. Projekty z zakresu budowy współpracy regionalnej lub wymiany doświadczeń.
8. Szkolenia dla beneficjentów.
9. Ekspertyzy, analizy, opracowania na potrzeby procesu programowania oraz realizacji RPO WŁ.

Gmina Widawa własne cele i zadania ma realizować między innymi korzystając z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, ale także Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Skorzystanie z tego programu sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionu, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Osiągnięci tego ma się odbywać poprzez realizację 7 wskazanych osi priorytetowych.

Oprócz RPO WŁ Gmina będzie korzystać z innych programów pomocowych będących częścią Narodowego Planu Rozwoju. Między innymi jednym z takich programów operacyjnych są kontrakty

wojewódzkie, które zapewniają finansowanie najważniejszym inwestycjom w regionie z budżetu państwa. Środki kontraktu mogą być wykorzystane na współfinansowanie projektów dofinansowanych ze środków UE oraz na przedsięwzięcia finansowane wyłącznie z publicznych środków krajowych. Kontrakt wojewódzki określa prawa i obowiązki stron, zakres, tryb i warunki realizacji działań wynikających z regionalnych programów operacyjnych. Ponadto kontrakt określa sposoby i terminy rozliczeń finansowych, zakres i tryb sprawozdawczości, jak również zasady oceny i kontroli realizowanych działań w ramach priorytetów przyjętych w Narodowym Planie Rozwoju. Ponadto programem z którego będzie mogła korzystać Gmina Widawa będzie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie – „Odnowa i rozwój wsi” oraz działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Gmina Widawa swoje cele będzie realizować również dzięki pomocy finansowej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jako jednostka samorządowa wykonując zadania proekologiczne będzie mogła skorzystać ze środków Funduszu takich jak: pożyczki, w tym pożyczki pomostowe, dotacje, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska, dopłaty do oprocentowania kredytów, częściowe umorzenia pożyczek.

System wdrażania Strategii Gminy Widawa oraz realizacja celów w niej zawartych będzie realizowana przede wszystkim w oparciu o pomoc strukturalną Unii Europejskiej. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Strategii Gminy Widawa będzie pełnił Urząd Gminy w Widawie. W tym celu urząd może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Do jego zadań będzie należało:

1. ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Strategii Gminy Widawa,
2. zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Strategii Gminy Widawa,
3. zapewnienie zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
4. zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Strategii,

5. kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych do instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
6. kontrola formalna składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami Strategii,
7. ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
8. zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów,
9. przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Strategii, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
10. dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Strategii.

Lista planowanych przedsięwzięć inwestycji infrastrukturalnych

L.p.	Nazwa inwestycji	Przybliżony koszt całkowity	Źródła finansowania (%)	Wydatki w poszczególnych latach w tys. zł.										
				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
1.	Budowa wodociągu w Józefowie Włodawskim	800.000 zł.	Środki własne –100 %	800										
2.	Położenie nakładki asfaltowej na drogi: – Las Zawadzki - 900 mb, – Samów-Józefów - 990 mb, – Rogóźno - 165 mb, – Kol. Zawady do stacji PKP - 220 mb, – Pałoki- Korczyska - 990 mb, – Ochle-Kol. Ochle - 500 mb, – Las Zawadzki –Wincentów - 990 mb	1.003.470 zł.	Środki własne – 100 %	1003,47										
3.	Przebudowa ul. Bużniczej w Włodawie	94.013,33 zł	Środki własne – 100 %	94,013										
4.	Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego dla OSP Brzyków	746.860 zł	Środki własne – 60 % WFOŚiGW – 40 %	746,86										
5.	Wykup działek od RSHP – „Rolnik” w Włodawie	25.000 zł.	Środki własne – 100 %	25										
6.	Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Włodawie	629.777,51 zł.	Środki własne – 28,55 % PROW 2004–2006 – 71,45%	629,78										
7.	Zakup sprzętu komputerowego dla SP Restarzew	3.000 zł	Środki własne – 100 %	3										

8.	Zakup kserokopiarki dla przedszkola w Widawie	5.000 zł	Środki własne – 100 %	5															
9.	Zakup zestawów komputerowych dla Urzędu Gminy w Widawie	20.000 zł	Środki własne – 100 %	20															
10.	Przebudowa drogi rolniczej Ruda-Chociw	205.196,72 zł	Środki własne – 75,15 % FOGR – 24,85 %	205,2															
11.	Przebudowa wiejskiego ośrodka zdrowia w Brzykowie	311.000 zł	Środki własne – 19,1 % RPO WŁ 2007-2013 – 80,9%	15	296														
12.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części pomieszczeń budynku Szkoły Podstawowej w Dąbrowie Widawskiej dla potrzeb Środowiskowego Domu Samopomocy	219.000 zł	Środki własne – 22,37 % RPOWŁ 2007-2013–77,63%	19	200														
13.	Modernizacja oświetlenia ulicznego (I i II etap)	321.000 zł	Środki własne – 100 %	21	100					100					100				
14.	Budowa wodociągów: Wola Kleszczowa-Zborów, Ochle-Grabówie Podgórze-Widawa i modernizacja Stacji Ujęcia Wody w Widawie	1.200.000 zł	Środki własne – 26,88 % PROW 2007-2013–73,12%	30		670				500									
15.	Przebudowa dworca PKS w Widawie i budowa ul. Szkolnej	220.000 zł	Środki własne – 100 %	10		100				110									
16.	Przebudowa ul. Słowackiego w Widawie	710.000 zł.	Środki własne – 16,20 % RPOWŁ 2007-2013–83,80%	10	270	300				130									
17.	Przebudowa ul. Kopiec w Widawie	296.000 zł	Środki własne – 16,72 % RPOWŁ 2007-2013–83,28%	6		50				70					70			30	
18.	Położenie nakładek asfaltowych: – Zawady-Chrusty - 2,3 km – torę PKP – Sewrńńń – Józefów - 1,1 km	4.050.000 zł.	Środki własne – 16,05 % RPOWŁ 2007-2013–83,95%	50		740				1630					1630				

23.	Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Zawady – Chrusty (2300mb)	460.000 zł	Środki własne – 100 %																	
24.	Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Józef – Sewerynów do torów (1100mb)	220.000 zł	Środki własne – 100 %																	
25.	Przebudowa ulicy Słowackiego w Widawie I etap	270.000 zł	Środki własne – 100 %																	
26.	Zakup równiarki dla Zakładu Usług Komunalnych Widawa	100.000 zł	Środki własne – 100 %																	
27.	Budowa mieszkań socjalnych w Wincentowie	400.000 zł	Środki własne – 100 %										300							
28.	Wykup hali oraz terenów od Spółdzielni „ROLNIK” w Widawie z przeznaczeniem na potrzeby ZUK oraz pod strefę ekonomiczną dla LSSE	250.000 zł	Środki własne – 100 %																	
29.	Zakup sprzętu komputerowego dla Urzędu Gminy	40.000 zł	Środki własne – 100 %																	
30.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP Dąbrowa Widawska	75.000 zł	Środki własne – 100 %																	
31.	Budowa i modernizacja wodociągu (wymiana rur) - Kąty-Kocina-Brzyków-Siemiechów	600.000 zł	Środki własne – 30 % PROW 2007-2013–70%										36		30		230		300	
32.	Zakup wozu asenizacyjnego dla ZUK	500.000 zł	Środki własne – 100 %										500							
33.	Zakup samochodu terenowego dla ZG OSP w Widawie	80.000 zł	Środki własne – 100 %										80							

34.	Budowa drogi Wola Kleszczowa (IV etap)	100.000 zł	Środki własne – 100 %							100							
35.	Zakup autobusu dla osób niepełnosprawnych	300.000 zł	Środki własne – 100 %							300							
36.	Zakup autobusu do przewozu dzieci szkolnych	200.000 zł	Środki własne – 100 %							200							
37.	Budowa wodociągów: Świerczów-Korzeń	320.000 zł	Środki własne – 29,69 % PROW 2007-2013–70,31%							320							
38.	Budowa dróg osiedlowych w Widawie	450.000 zł	Środki własne – 100 %							250	100	100					
39.	Budowa drogi osiedlowej w Chociwiu	250.000 zł	Środki własne – 100 %							250	100	100					
40.	Doposażenie Urzędu Gminy (meble, komputery, monitoring)	250.000 zł	Środki własne – 100 %							50	50	50	50	50	50		
41.	Budowa wodociągu: Kolonia Zawady-Struga	250.000 zł	Środki własne – 34 % PROW 2007-2013–66%								30	220					
42.	Zakup działki od GS „Rolnik” przy ul. Rynek Kościuszki z przeznaczeniem na budowę ratusza	300.000 zł	Środki własne – 100 %								300						
43.	Budowa wodociągu w Chociwiu na osiedlu przy torach – 300mb	40.000 zł.	Środki własne – 100 %									40					
44.	Budowa wodociągów: Goryń - Ruda-Chrząstawa	1.500.000 zł.	Środki własne – 25 % PROW 2007-2013–75 %									700	800				

45.	Kanalizacja wsi Rogóżno	4.000.000 zł.	Środki własne PROW 2007-2013–66%							100	900	1000	3000
46.	Przebudowa stadionu (zaplecze socjalne, płyta bieżni, trybuny, korty, plac zabaw)	1.040.000 zł.	Środki własne RPOWL 2007-2013–81,73%							40	1000		
47.	Położenie nakładek asfaltowych: - Wielka Wieś – Siemiechów (granica gminy) - Świerczów – Podgórze Rogóżno - Józefów Widawski – wieś Ruda – wieś - Chrzastawa – wieś - Restarzew Cmentarny wieś - Restarzew Środkowy wieś - Chociw – Las Zawadzki - Grabowie – granica gminy - Klecz – Sarnów - Restarzew Środkowy– Goryń - Budowa nakładki od Gorynia w kierunku zakładu Kandeli - Położenie nakładki asfaltowej od Brzykowa w kierunku Zabłocia - Budowa nakładki asfaltowej od Wielka Wieś A w stronę Charlawy - Widawa – Świerczów - Las Zawadzki – Zawady	4.000.000 zł.	Środki własne RPOWL 2007-2013–85%							500	1000	1000	15000
48	Budowa Publicznego Przedszkola w Widawie	1.550.000 zł.	Środki własne RPOWL 2007-2013–82,26%								50	500	1000

źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z Urzędu Gminy Widawa

6. Wdrażanie i monitorowanie Strategii

6.1. Wdrażanie Strategii

Do wdrażania Strategii zaangażowani są partnerzy społeczni, w celu zapewnienia szerokiego udziału zainteresowanych instytucji i organizacji w rozwoju gminy. Warunkiem efektywnego wdrażania Strategii jest przygotowanie konkretnych projektów inwestycyjnych, zawierających: sposoby realizacji założonych celów, wdrażania działań, kryteriów oceny projektów rozwojowych, wskaźników monitoringu, partnerów, harmonogramów prac, planów finansowych i źródeł finansowania.

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na dwa lata będą one przeglądane i ewentualnie korygowane, bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do tego dokumentu powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych przez społeczność lokalną potrzeb.

6.2. Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu realizacji monitoringu i oceny realizacji strategii ustanawia się następujące mechanizmy:

1. Odpowiedzialność za realizację zadań wynikających ze strategii będą ponosić osoby (komórki organizacyjne), wskazane w planie operacyjnym do strategii.
2. Monitoring realizacji strategii będzie prowadził 3 osobowy Zespół do spraw Monitoringu Strategii. W skład zespołu będą wchodzić: Przewodniczący Zespołu oraz 2 członków. Osoby wchodzące w skład Zespołu ds. Monitoringu Strategii nie mogą jednocześnie ponosić odpowiedzialności za realizację jakiegokolwiek zadania wynikającego ze strategii.
3. Zespół do spraw Monitoringu Strategii odbywa spotkania w cyklu trzymiesięcznym. Spotkania Zespołu mają na celu dokonywanie bieżącej oceny postępu i skutków realizacji strategii, a w szczególności zgodności postępu we wdrażaniu zadań z przyjętym harmonogramem oraz z parametrami produktów końcowych.
4. Zespół do spraw Monitoringu Strategii dokonuje bieżącej oceny realizacji zadań strategicznych na podstawie informacji otrzymanych ze strony osób odpowiedzialnych za realizację aktualnie realizowanych zadań.

5. Informacje w sprawie postępu realizacji strategii będą przekazywane do publicznej wiadomości w cyklu trzymiesięcznym. Odpowiedzialność za przekazywanie informacji ponosi Przewodniczący Zespołu.
6. Ocena realizacji strategii dokonywana jest przez Radę Gminy. Rada dokonuje oceny postępu i skutków realizacji strategii w cyklu dwuletnim, na podstawie sprawozdań, składanych Radzie przez Wójta Gminy oraz Przewodniczącego Zespołu do spraw Monitoringu Strategii.
7. Szczegółowe zasady dokonywania monitoringu i oceny realizacji strategii przygotowuje Przewodniczący Zespołu ds. Monitoringu Strategii (w zakresie trybu pracy Zespołu) oraz Rada Gminy (w zakresie trybu oceny realizacji strategii).
8. Raz na dwa lata, Komitet ds. Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy dokona aktualizacji zapisów strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana strategia jest przyjmowana na sesji Rady Gminy.

Zapewnienie informacji zwrotnej jest jednym z kluczowych instrumentów zapewniających efektywne wdrażanie Strategii. Również jego systematyczne zbieranie w istniejących bazach danych jest elementem ułatwiającym późniejsze prace zespołu monitorującego.

Miary wykonania projektów – W celu rzetelnego monitorowania wdrażania Strategii potrzebne będą dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie wskaźników. W ten sposób zostanie określony poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów – pozwoli to na funkcjonalne opisanie pożądanego stanu społeczno-gospodarczego za pomocą wartości liczbowych. Dla każdego z projektów kierowanych do realizacji zostaną zaproponowane odpowiednie miary wykonania. Pozwolą one w przyszłości ocenić stopień zaawansowania projektu i sukces w jego realizacji. Pomiar osiągniętych wyników pozwala odróżnić powodzenie od porażki. Wyniki zapisane w postaci wskaźników, czy bezwzględnych informacji statystycznych, mają także ważne znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla prowadzonych zmian, czy świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji. Należy jednak pamiętać, że muszą być one interpretowane łącznie. Pojedynczy wskaźnik czy liczba może dawać mylne, zbyt optymistyczne lub zbyt pesymistyczne wrażenie o stopniu zaawansowania wdrażania Strategii. Analiza wartości poszczególnych wskaźników pozwala ocenić, na ile podejmowane działania zgodne są z zakładanymi celami. Zaproponowane miary umożliwiają bezstronną ocenę osiągniętych efektów.

Porównywanie wskaźników – Jednym z podstawowych narzędzi służących do oceny efektów realizowanej Strategii jest również porównanie osiągniętych wyników pomiędzy gminami.

Porównywanie efektów odzwierciedlanych w różnego rodzaju wskaźnikach może prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów, których wspólnym mianownikiem jest wydajność.

6.3. Promocja programu strategicznego gminy

Promocja jest jednym z ważniejszych czynników kreujących rozwój społeczno-gospodarczy. Stanowi instrument pozwalający eksponować potencjał gminy i jej możliwości. Właściwie ukierunkowana promocja pozwala osiągnąć pożądane cele strategiczne i operacyjne, opisane w poprzednich rozdziałach.

Narzędziami promocji programu strategicznego gminy są:

- informatory, foldery, przewodniki itp.,
- szkolenie pracowników gminy w zakresie prowadzonych przez nich działań promocyjnych,
- informacja o gminie - rozbudowa strony internetowej wraz z zamieszczeniem na niej tekstu Strategii i okresowych raportów z realizacji programu

Przy wdrażaniu Strategii ważnym zagadnieniem będzie współpraca z podmiotami gospodarczymi – inwestorami - działającymi na terenie gminy, poprzez włączenie ich do procesu lokalnego rozwoju gospodarczego.

Realizacja zadań i celów strategicznych wymagać będzie różnych źródeł finansowania. Takimi źródłami mogą być użyte i dostępne:

- budżet państwa,
- budżet gminy,
- fundusze strukturalne,
- fundusze celowe,
- fundusze restrukturyzacyjne.